

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 «
Pe o lună . 2.40 «

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Apostolie culturală.

În sfârșit după zăduful multor patimi vom avea parte de câteva clipe de adevărată răcorire sufletească pe care ni-o dă arta curată. Artiștii noștri și-au început turneurile, pe pământul românesc al Ardealului, și cei ce au asistat cu durere la spectacolul urât al zilelor din urmă, vor avea prilejul să se înalte puțin sufletește. Nu putem decât să salutăm din inimă pe acești sămănători ai frumosului, și să înfrumusețăm publicul românesc săi primească pretutindeni cu brațele deschise.

Arta e cea mai frumoasă floare a sufletului omenesc, și cei ce vor veni la noi, aduc astfel de flori cu dulci miresme, să le împartă tuturor cu dragă inimă. Poporul românesc a cunoscut multe flori cu putere vindecătoare, de cari s'au folosit în decursul atâtor veacuri la zile de durere trupească. Arta, va fi floarea vindecătoare care ne va vindeca de orice boală sufletească.

Floarea aceasta e simbolul biruinții noastre, și când va fi fiecare inimă românească cultivată ca o grădină, în stare să rodească astfel de flori, nu mai avem teamă de viitor.

De aceea e laudabil faptul că artiștii noștri în turneurile lor se vor abate mai ales spre periferii unde buruiana străină sugrumă mugurii culturii românești. Să străbată acolo accentul curat și frumos al graiului românesc și cântecul să împre-

ține într'un singur tact bătăile tuturor inimilor românești.

Ca această muncă culturală să dea însă roadă mai bogată ar fi de dorit un lucru. Ne-am bucura dacă am vedea pe artiști închegați într'o grupare mai unitară, dând astfel și-o dovadă vizibilă de puterea miraculoasă a artei de a împreuna pe cei despărțiți. Pretenziunile publicului au crescut, în anii din urmă, și ar avea și artiștii norocul să poată oferi publicului un repertoriu mai variat și mai bogat. Ne-am putea așa apropia încet de ținta urmărilor de atâta vreme, de a avea un teatru românesc.

D. și D-na Băsanu aproape totdeauna au fost însoțiți de câtră cineva din țară. Aceasta ni s'ar părea o indicație cum s'ar putea întregi o frumoasă grupă de artiști. În coloanele „Luceafărului” s'au întâlnit scriitori de pretutindeni, tot astfel ar trebui purces și la crearea teatrului românesc, cu artiști luați de aici și din țară. O spunem aceasta ca o dorință, și nutrim credința că vom trăi să înfrumusețăm odată și acest vis frumos. Insufletire este, și zelul cu care artiștii noștri pornesc la muncă de regenerare, partea de idealism și de jertfă care e nota fundamentală a activității lor ni-s cele mai bune cheazășii de izbândă.

Rămâne ca publicul mare să aprecieze cum se cuvine, pe cei ce vin să-și împartă sufletele lor tuturor. În starea noastră culturală, trebuie să fie cineva foarte îndrăzneț, ca neascultând de în-

demmurile egoiste de bună procopsire, se apuce calea grea a artei. Fiecare obol ce să dă, e o jertfă bine primită pe altarul idealismului.

Să înălțăm sus steagul idealismului, și să lăpădăm dela noi toată grija cea lumească. Să ne smulgem pe o clipă din preocuparea mărunță a grijilor zilnice să ne curățim sufletul și se asistăm cu evlavie ca într'o biserică.

Destule zile jertfim trupului, chestiile politice ne-au făcut destul capul călindar, cuvinesc să ne facem acum și slujitorii culturii. Mai puțină politică și mai multă cultură. Poate că eram scuțiți de multe neajunsuri, dacă cei chemați să conducă destinele acestui neam, ar fi fost mai întâi pionierii culturii, și numai în rîndul al doilea generali pe câmpul de bătăie al politicii.

Cultura dă sufletului aripi, și ajută brațului slab cu istețimea minții. Cultura lămurește aurul din noi.

Voi tineri fără „experiențe”, cari va împrăștiți risipitor tineretea și bogăția talentului vostru, fără să cereți și fără să primiți în schimb titluri sau sinecure, ci vă mulțumiți cu răsplata săracă a unor aplauze înțelegătoare, voi duceți adevărata luptă de apărare a acestui neam, pentru că voi purtați în mâinile voastre făclia apostolice culturale.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Viața literară.

Răspuns la o scrisoare. — Aprilie și Mai, lunile de miere pentru scriitori. — Răsplătirea și decorația talentului. — Bietul compozitor. — Concluzii.

De Ilarie Chendi.

O veche prietenă și scriitoare de mare talent, areia printr'o recenzie de câteva rânduri, i-am făcut dreptate unui volum de versuri, îmi arată acum, după ani de zile, recunoștința pentru dăruirea ce mi-am împlinit-o. Scrisoarea asta nu-mi aparține numai mie, căci ținută în termeni generali, ea pare a se adresa mai mult publicului, purtarea doritor de a cunoaște amănunte din viața sufletelor alese. Imprejurările, în cari talentele se crează și se frământă, nu pot fi niciodată indiferente pentru mulțime. Orice reflexiune, orice credință intimă, subliniată într'o scrisoare, conține o mărturisire, de care se poate lega atenția, sau interesul cetitorului. Și iată pentru ce voi reproduce un fragment din scrisoarea poetei noastre:

„...și, după ce ai aflat condițiile, în cari am rămas după moartea tată-meu, în completă singurătate și cel mai deplin zbucium sufleteș, spune-mi ce mi-a mai rămas de făcut? Să mă închin, ca o ursitoare, în căsălia mea cu chirie și să-mi torc mai departe firul de jale, înmuiat în lacrimi? Să mă osândesc singură la renunțări și să evit societatea, pentru ca să-mi adun gândurile și lacrimile în cântecele mele, pe cari să

„le trimit pe la cele patru vânturi, la pușinele re-viste bune? Să-mi razim de-aci înainte toate mijloacele mele de trai pe obolul, ce mi-l aduce jalea mea turnată în versuri și visurile mele, sfărmate și acoperite cu frunze vestede?...”

„E greu și îmi dau seama! La noi poezia și literatura sunt până acum o slabă armă de viață pentru femei. Sprijinul ce ni-se acordă „nouă și atențiunea celor chemați de a ne judeca biata picătură de poezie, ce ni-se cristalizează din o inimă chinuită, nu sunt în raport cu jertfa ce aducem... Iată-mă pe mine! Dau cu mâna în aer. Caut, dibuiesc, să văd ce este de făcut. Mă frământ zădarnic. Singurul gând, care îmi vine, este în clipa asta, să mă adresez dtale „și să-ți cer o părere, un sfat. Deslușește-mă dta „asupra celor ce doresc să aflu. Este oare adevărat, că ne-ați admis și pe noi, femeile, pe cele cu mai mult sau mai puțin talent, printre rîndurile scriitorilor? În consecință, merităm, sau nu și noi aceleași favoruri, de care ați început d-voastră să vă împărtășiți, fie la reviste, fie la ziare, fie la autorități? Dacă merităm, este vre-o „nădejde de îmbunătățire și a soartei noastre? „Sau, cum s'ar zice, poate și-o scriitoare la noi „să trăiască din literatură? „

Problema ce mi-se cere s'o discut, nu este fără importanță de actualitate. Autoarea acestei scrisori este o forță artistică, remarcată de mulți. Alături de dânsa, mai avem apoi și un număr destul de mare de alte scriitoare, cari în anii din urmă ne-au îmbogățit literatura cu frumoase pagini în vers și proză și, în ale vieții, lu a ceea ce au făcut și a ceea ce vor face în viitor. Acestea sunt cele mai bune cheazășii de izbândă. Imi voi resuma deci

Era într'o zi de primăvară. Cetisem frumosul apel „Treuga Dei”, de Goga. Ceva din pacea cerească se coborîse par'că în sufletul meu. Mă plimbam senin prin străzile capitalei, scaldată în soarele cel mai dulce, ce-am simțit vre-o dată. Admiram castanii uriași, în plină floare, din strada „Fântânei”, — un lux de admirație, pe care mi'l pot permite și eu, la zile solemne. Și întâmplarea a voit să mă opresc în fața unei clădiri sombre, în stil românesc, cum se lucrează astăzi, iar pe frontispiciul ei puteam să cetesc: Casa Școalelor!

Știi d-ta, iubite cetitorule, ce magie însemnează astăzi „Casa Școalelor” pentru scriitorul, ce se respectă? Inseamnă acum o adevărată Mecca tămăduitoare de mizerii și necazuri, la care, prin prea frumoasele luni Aprilie și Mai, scriitorii vin în pelerinaj pios, cu petiție și recomandatii. Vin și poporanistii, vin și „abstractivii”, vin eu toții! Inseamnă că jitițiile statului s'au deschis largi pentru toate paserile cerului și adăpostesc acum pe toți crinii pământului. Și e o îmbulzeală și un zumzet pe ganguri, ca într'un stup, ce se gătește de roit.

Fenomen nou și simpatie! Iată tinerii ștengari și bohemi de toată categoria, cum își scutură de grav plețele și cum le radiază de bucurie fața, când ies, cu mana cercască în buzunar. Câte un diletant sfios își pipăie portofoliul, să se încredințeze de realitatea minunci. Câteva figuri mai spălățele de scriitori cunoscuți se amestecă printre ceilalți și glumesc cuminte de bucuria pe care o au peste cari a căzut binecuvântarea, în chip de jertfă, pe altarul culturii.

„Magiale a spus o vorbă cam cinică, scriitorii sunt ceasornice de precii

Deschiderea parlamentului austriac. Din Viena ni-se anunță: In consiliul de miniștri ținut Sâmbătă sub președinția baronului Gautsch, s'a hotărât convocarea parlamentului pe ziua de 15 Iulie n. Maj. Sa a aprobat hotărârea cabinetului. Mesajul de tron va fi citit de chiar Maj. Sa.

Tot în consiliul de miniștri de Sâmbătă s'au discutat și proiectele cari vor trebui prezentate noului guvern. Cele dintâi proiecte a căror votare o va cere guvernul defa Reichsrath sunt reformele militare și proiectul de lege despre prelungirea privilegiului băncii comune.

Tratativele pentru împăcarea popoarelor din Boemia se vor relua numai în Septembrie. De aceea guvernul nici nu va prezenta Reichsrathului proiectele național-politice privitoare la Boemia.

In cursul săptămânii acesteia vor ținea și partidele conferențe pentru a se constitui.

Președintele va fi ales, probabil, Dr. Silvester, membru al uniunii partidelor germane. Partidul creștin-social va stărui ca primul vice-președinte să fie ales dintre deputații creștini-sociali. Asupra persoanei vor hotărî în conferința partidului.

*

Audiența lui Khuen. Ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry a fost primit ieri, Duminecă, în audiență de către Maj. Sa, în villa Hermes din Lainz.

După audiență, contele Khuen a avut întrevederi cu ministrul de externe contele Aerenthal și ministrul-președinte austriac baronul Gautsch.

Azi după amiază, contele Khuen s'a întors la Viena.

*

Din Cameră. Apelul guvernului și-a avut efectul. Ședința de azi a fost deschisă în fața alor 106 deputați guvernamentali și 5 deputați opoziționiști. Guvernul speră că acest zel al deputaților nu va slăbi nici pe viitor, așa că în cursul acestei săptămâni se va putea termina și discuția apropriației.

Deocamdată, însă, discuția continuă. In ședința de azi, ministrul de finanțe Lukács a prezentat proiectul de lege despre înactivarea convențiunii comerciale încheiate cu Montenegro.

La apropriație au vorbit Lovászy, Ivanka, Abrahám Dezsó. Discuția se va continua mâine.

Scrisori din București.

Subiecte la ordinea zilei. — Jandarmul. — Cazul dela Rucăr. — Isteții Albanezi. — Cine nu poate compromite.

București, 17 Iunie.

Au început căldurile. Și, odată cu ele, a sosit obișnuita secetă de subiecte. Activitatea politică a încetat. Ziarele diferitelor partide au slăbit atacurile. Nu mai sunt discuții de principii — pe motive personale, bărbații conducători nu mai sunt ocupați de tradare de neam, cum se obișnuște de regulă, când alte argumente contra adversarului politic lipsesc. Ceiace oferă oarecare material de discuție ziarelor e chestia societății tramvaielor comunale, care a fost oprită în activitatea sa, apoi scandalul dela sf. Sinod, unde eucernicii conducători ai bisericii noastre au găsit de cuviință să aranjeze un spectacol gratuit, acelora cari vor să se distreze pe contul bunului nume al bisericii. E. un spectacol, care, în ce privește decoltajul întrece unele scene jucate la teatrele de vară, unde lucrurile se petrec cam la fel. In timpul din urmă presa a fost alarmată de barbariile jandarmilor dela Rucăr, cari au găsit de cuviință să nu și facă tagma de rușine. Căci a fi jandarm însemnează a fi în același timp bestie cu chip de om.

Se pare că această categorie de oameni n'are nici un sentiment omenesc. Intre firea jandarmului din diferite țări nu există nici o deosebire. Aceiași privire sălbatecă, același dicționar trivial, aceiași lipsă de suflet, aceiași sete de a lovi, de a inspira în jurul lor nu respectul, ci groaza. Un jandarm până nu va lovi nu se ține om, până nu va vedea sânge curgând n'are liniște. Se pare că toți sunt croiți din aceiași stofă. Ar fi foarte greu să susținem că jandarmul are vre-o naționalitate. Să ne gândim numai la felul cum jandarmii unguri procedează în satele ungurești și vom înțelege că cruzimea este ceva inerent firei acestor oameni predestinați par'că a răspândi fiori. Nici jandarmul român nu se lasă de rușine în fața celui ungar. Și, dacă autoritățile superioare nu s'ar interesa de faptele acestor oameni și nu ar proceda cu strictețe față de abuzurile lor, poate i-ar întrece pe cei unguri. Doyadă cazul dela Rucăr, unde câțiva țărani acuzați de turburări, au fost aduși la cazarma jandarmilor de acolo și bătuți în chip sălbatec. Oamenii au adus însă cazul la cunoștința ministrului de interne și „pacificatorii” vor trebui să mediteze, la răcoare asupra felului cum înțeleg să și facă datoria. Căci pretinsele turburări nu au fost decât o neînțelegere între moșnenii din pitorescul Ru-

căr și un proprietar, cu privire la niște muniți, neînțelegere, care se va aplană pe cale judecătorească.

*

Rășcoala din Albania pasionează tot mai mult pe albanezii din țară. Pe lângă ajutoarele materiale, mulți dintre ei au plecat să lupte acolo, pe pământul strămoșesc, pentru libertatea fraților lor. Au căutat să-i aprovizioneze cu cele de lipsă și să le procure arme. Căci, fără îndoială procurarea armelor le-a fost mai de trebuință revoluționarilor albanezi. In această privință se pare că au fost ajutați foarte mult de frații lor din țările învecinate, deacei pribezi, cari, ori unde ar fi nu și uită de nevoile celor rămași acasă, ci caută să-i ajute după putere.

Albanezii din București s'au gândit la un mijloc foarte practic. Au știut că la arsenalul armatei sunt arme destule și, probabil prin mijlocirea vreunei sentinele de neamul lor, au furat de aici un număr de puști, pe cari le-au transportat în țară la ei. De asemenea s'au furat arme dela magazia batalionului al șaselea de vânători. Dela acel batalion s'au furat în total 14 puști, dintre cari câteva au fost găsite la albanezii Nezin Sefer, Emirula Bin și alții, cari au și fost arestați. Ei au declarat numărul armelor pe cari au putut pune mâna și cari au fost expediate cu destinația pentru Albania. Deocamdată s'a început o anchetă spre a se stabili cine este vinovat de sustragerea armelor. Cât pentru albanezii îndrăzneți ei vor fi pedepsiți și expulzați.

Este în orice caz semnificativă această îndrăzneală de a căuta să fure puști dela magazinele de arme de aici. Ea denotă pe de-o parte absoluta libertate, de care se bucură streinii în țara românească, pe de altă parte se dovedește că acești străini nu știu să respecte pământul, pe care și-au găsit un adăpost, că au călcat peste îndatoririle lor de oaspeți în această țară și că deci e nevoie să se ia măsuri spre a le tăia pofta de a se mai gândi să fure arme dela magazinul armatei române.

*

In diferite rînduri s'a vorbit despre lipsa de îngrijirea foiletonului în presa românească. Și poate criticii au fost prea aspri în aprecierile lor. Foiletonul este cultivat cu multă stăruință de unele gazete. Nenorocul este însă că nu avem destui foiletoniști. Și cei cari se disting în acest gen publică mai bucurosi în ziarele din Ardeal. Un adevărat foiletonist știe să facă dintr'un subiect cât de neînsemnat o bucată de valoare, care să captiveze pe cetitor. E chestie de talent. Când însă un om fără de nici o pricepere se aventurează în acest gen, riscă să compromită chiar și

zie, cari trebuie șterse și trebuie unse, ca să funcționeze bine. Dar la urma urmei depinde cum interpretezi aceste cuvinte. Căci, într'adevăr, ce poate fi mai folositor, decât crearea unor mijloace pentru desvoltarea talentelor?

*

După câteva zile însă trec iarăș pe lângă lăcașul cultelor. Aceaș familie de scriitori jubila iarăș pe scară. De data asta nu „mandatele” le ridicau dispoziția, căci peste acestea s'a trecut la ordinea zilei. In „botoniere” însă ei purtau, ca noutate, niște semne rotunde și decorative, cari erau probe clare, că, în afară de răsplata materială pentru talentele de astăzi, soartea cea bună ține seama și de mici vanități omenestii, atârându-le de piept toate posibilele decorații.

A căzut iarăș o ploaie de „coroane” și de „stele”. Și o serie nouă de „bene-merenti” este în perspectivă. Avem printre noi atâția cavaleri și comandori, încât nu va fi nici o mirare, când planurile unora, de a aristocratiza acum literatura noastră, se vor înlăptui. Piepturi vajnice de diletanți și de bieți naufragiați mărunți tresaltă sub strălucirea binemeritată. Ceeace odinioară se obțineau așa de greu, ceeace se acordase pe vremuri numai unui Alecsandri, sau Odobescu, astăzi e o glorie ușor de câștigat. Intre Coșbuc și Tutoveanu din Bârlad nu mai este astăzi o deosebire, sau vre-o selecție sub acest raport.

Ce păcat numai, că toate zingătele și clinchețele astea sunt fără valoare și fără să producă. Dacă scriitorii noștri trăiau în alte țări, mai civilizate, cum este de pildă Austria, puteau cel puțin să spereze, că azi-mâine se vor putea împărțași cu vre-un ordin de-al Mariei Thereziei, pe

urma căruia încalte să poată să profite și de vre-o pensie.

*

Poeta noastră, prin urmare are puțină dreptate să privească la aceste stări. Intr'adevăr, câteva schimbări se fac pentru răsplata muncii scriitorilor. Editorii, revistele și statul însuș fac ce pot și cum știu să încurajeze mișcările mai nouă. Numai că nu fiecăruia i-se întâmplă noroace de astea. Și ca să vedem un caz concret, ne vom întoarce iar la instituția oficială din „Strada Fântânei”.

Era tot prin Mai. Prin mulțimea, ce stetea la poartă, vedeam aproape zilnic strecurându-se spre casa cu norocul, o umbră de om. Lumea îl cunoaște acum, de câte ori l-a văzut pe acolo, și-i zice „Omul cu liturgia”. E un compozitor distins, care e cel mai lipsit de simț practic și a muncit o viață întregă în altarul armoniei. Subsoară ține acum pururea un caet de note, care cuprinde o compoziție a unei liturgii ortodoxe, și de-aci polecra lui de „omul cu liturgia”. Timid, modest, cum este compozitorul nostru, e tot amănat, e tot îndrumat dela Ana la Caiafa și dela Caiafa la Mangăru și nimeni nu-i încearcă opera, nimeni nu-i deschide calea de răsplată a talentului, nimeni nu caută măcar să deschidă această cap'o-d-operă a unei forțe dibace și să se convingă de farmecul religios al atâtor melodii străbune... „Osana, întru cei de sus!” „Osana, întru cei de jos!” Și totul tace, totul doarme! Numai artistul nostru își înfășoară iarăș caietul, într'o formă de sul, și-l ia din nou subsoară, cum umbla odinioară... nus

— „Ce e de făcut, măiestre?” — întreb eu atunci pe omul cu liturgia.

— „Bine a zis Goga, bine a zis Goga: prin noi înșine!” — răspunse liturgisitorul. Dar pe la casa școalelor știu că nu mai dă!...

*

Așa stau lucrurile astăzi, prietena mea! Este prea adevărat, că d-voastre, câteva scriitoare de talent, v'ați făcut drum printre rîndurile celor mai buni scriitori ai noștri și că, nefiind din aristocrația îmbelșugată, aveți tot dreptul să vă gândiți a trăi din literatură. Dar cine poate garanta, că vi-se face dreptate deplină? Lasă, că la noi gândul, că scriitoarele ar fi folositoare muncitoare și pe tărîmul literar, nu vrea să prindă încă rădăcină. Dar nu vezi d-ta ce lipsă de seriozitate este în alcătuirea credințelor de astăzi? Nu vezi că criteriile de justă apreciere a valorilor muncitoare, în modul de a fixa onorariile, de a oferi premiile, de a conduce o activitate de încurajare a talentelor pe cale oficială și particulară, lipsesc cu totul? Norocul de a străbate, în condițiile aceste, le revine mai repede celor îmbulzitori și celor cinici, celor ploconii și celor cu bilețele de recomandatie, celor înregistrați la stăpân, sau, cel puțin, celor ce se fac secretari la vre-o societate de femei ortodoxe. Cum o -să susții o concurență onorabilă cu asemenea mijloace?...

Să-i lăsăm, stimată prietena! Să nu ne amăgiască ideea, că așa „se trăiește din literatură”. Și, în schimb, să ne aducem aminte de singurul adevăr mântuitor pentru ori ce talent de seamă. Este adevărul ce ni-l-a spus jovialul „om cu liturgia”:

— „Prin noi înși-ne!”

cele mai interesante subiecte. Dacă vorbește despre o carte, aduce lucrurile așa, încât poți fi sigur că nu o va mai ceti nimenea. Dacă vorbește despre un om, acela ar putea să-și facă testamentul, dacă n'ar ști că lumea se distrează cu scrierile foiletonistului fără de talent. Mai ales când foiletonul este iscălit, nu există nici o teamă. Iscălitura compromisă printr'o serie de năzbâtii este o garanție, și cel interesat va roși cel mult la laudele sau la criticile pe cari un nechiemat i-le aduce.

Așa de pildă tânărul scriitor Oreste să n'aibă nici o teamă. Un foiletonist fără de pricepere a găsit de cuviință să vorbească despre versurile lui, într'un ziar, care adăptat în vileag atâtea exerciții stilistice ale unui domn cu pretenții, dar fără de talent literar și mai ales foarte puțin modest. Tânărul scriitor este numit „un poet rar” căruia „numai talentul său real și dragostea lui de literatură i-au fost călăuze. Iar *pedica faimei*, pe care alții și-au făurit-o din aprecierile milogite sau din proprii laude anonime, i-a fost incorrigibilă modestie”. Foiletonistul nu uită să amintească cele două volume apărute ale lui Oreste, care, în urma articolului din „Seara” ar putea să renunțe la literatură, dacă iscălitura autorului n'ar figura în fruntea articolului. Fie sigur deci că nu l-a compromis.

Correspondent.

Insemnătatea politică a proiectelor militare.

Viena, 30 Iunie.

Sub titlul din fruntea acestor rânduri, „Danzers Armezeitung” publică în numărul său din urmă la loc de frunte, un articol în care se ocupă cu chestiunea reformelor militare cari au fost prezintate Camerei deputaților din Ungaria și vor fi prezintate în curând și Reichsrathului din Viena.

Autorul articolului judecă calm și nepreocupat stările politice din Ungaria și ajunge la următoarele constatări:

„Dușmanii interni ai gentrilor cari dominează Ungaria — căci numai despre aceștia poate fi vorba ca factor responsabil — sunt naționalitățile nemaghiare, iar dușmanul lor extern e Austria și fiindcă aceasta e totdeauna solidară cu interesele dinastiei, dușman al lor e și dinastia.

Stăpânii unguri trebuie să fățăriască față de amândoi simpatie. De naționalități au nevoie pentru sporirea lor, iar de Austria au nevoie ca prin ajutorul ei financiar, prin puterea și autoritatea ei internațională să promoveze consolidarea financiară și materială a viitoarei Ungarii libere.

Peste aceste principii cardinale ale politicii ungurești se trece, însă întotdeauna prea cu multă ușurință, căci altminteri în mod logic toți factorii — în paguba cărora se face această politică — ar trebui să se uniască, zădărniciind planurile lor.

Din vreme în vreme, așa spre pildă sub guvernul baronului Fejérváry, se făcuse încercarea de a se pune în practică acest principiu. Durere, însă, încercarea a rămas fără consecințe și fără să se fi dat prilej aliaților firești, naționalităților nemaghiare din Ungaria, jocului perfid și politice de duplicitate a gentrilor unguri.

Cât de mult corăspunde realității această constatare se învederează și din faptul că guvernul unguresc se năzuiește cu toate mijloacele să amâne introducerea votului universal, promis de două guverne. Intotdeauna au găsit guvernele ungurești pretexte: când o chestiune internă ur-

gentă, când un proiect de lege ce nu se poate amîna, — toate aceste numai ca nu cumva naționalitățile nemaghiare să se întăriască prin acordarea acestui drept politic. Și guvernele ungurești prin toate legile au căutat să reducă influența Austriei în monarhie și de-a contopi naționalitățile nemaghiare din Ungaria.”

Articolul se ocupă apoi cu planurile de maghiarizare urmărite prin reformele aceste militare și încheie:

„In cercurile naționalităților din Ungaria e fierbere mare. Aceste proiecte de lege pot să producă o diversiune în politica lor. Naționalitățile au fost din nou jertfite și jertfirea lor se va răbuna amar. Spărtura pe care aceste proiecte le-au făcut în clădirea Imperiului cu greu se va putea cândva repara.”

Scrisori din Iași.

Producția „Conservatorului de muzici și artă dramatică”. — Cadeții la Iași. — Presa ieșană și alegerile din Austria.

Ieri, Joi 16 Iunie ora 2 p. m. a avut loc în sala Teatrului Național, producția de fine de an a elevilor Conservatorului nostru local. Producția clasei de declamație și-a rezervat o zi a parte — Duminecă 19 Iunie, rămânând ca ziua de ieri să se producă numai clasele de muzică corală și instrumentală.

Ca totdeauna, dl director *Theodorini*, și-a dat toată silința ca reușita producției să mulțumească capriciile cele mai exigente. Și de sigur în cea mai bună parte a mulțumit aceste capricii. Le-a mulțumit cu atât mai mult, cu cât dl *Theodorini* are de luptat cu destule piedeci; lipsa atâtor elemente care să desăvârșească ansamblul riguros al unei orchestre de conservator; dar mai ales indiferența, indolența publicului nostru spectator. O, această piedecă e cea mai grea de învins. Pentru că, ori câtă bunăvoință ai avea, ori câtă dragoste ai pune în îndeplinirea misiunii tale, dacă cuvântul tău, muncă ta se lovește surd în fața unui public ce nu vrea să te asculte, înțelegi câtă decepție, câtă amărăciune se clădește în sufletul conducătorului. Înțelegi de ce Conservatorul nostru progresează așa de încet. Înțelegi de ce elementele de valoare părăsesc Iașiul și chiar Bucureștiul pentru a lua drumul străinătății. În mijlocul publicului nostru, public iubitor de artă, un talent viguros nu-și poate deschide în toată puterea creației sale, darurile artei ce-l subjugă. Pentru asta trebuie un public, pentru asta trebuie un gust artistic, o apreciere intimă a artei. Nu diletanții tuturor gusturilor rafinate ridică pe scut artiștii zilelor de mâne. Să se noteze acesta.

În ori ce caz așa cum a fost, e de ajuns. Elevele clasei de piano a trei A. Sion și a dlui Sibiianu s'au achitat în mod conștiincios. De sigur dra *Silvia Apostolescu* posedă cel mai desăvârșit temperament artistic. Dsa a executat la piano un Concert în fa minor de Chopin cu toată virtuozitatea unei artiste consacrate. Și execuție ireproșabilă și tehnică desăvârșită, dar mai ales și suflet și viață, împrăștiu tumultuoase acordurile concertului de Chopin. Aceleași cuvinte de laudă trebuie să găsim și pentru dra *El. Knoch* în execuția Rapsodiei VIII de Liszt. Nu cu mai puțin talent s'au achitat și drele *Alice Sion* cu Concertul în la minor de E. Grieg, dra *Margareta Pomilian* și dra *Emilia Cristofor*.

Clasa de canto a dlui *E. Mezzeti* s'a produs prin drele *M. Bălăceanu*, *C. Cațichi* și *El. Arteni*, cu arii din Donizetti, Verdi și Saint-Sains.

Clasa de violoncel a dlui *Theodorescu* prin dl *Flor Breviman* care, a executat cu măiestrie o Poloneză de Concert de Popper; iar clasa de violină a dlui *Theodorini* s'a produs cu dl *Jean*

Bobescu, absolvent, într'un concert de Mendelssohn.

Orchestra Conservatorului sub conducerea directorului ei dl *Theodorini* a executat bucăți din Beethoven, Schuman, Grieg și Cherubini. Letzter Friling a plăcut cel mai mult. Nu știu cum, dar par'că muzica asta scandinavă, muzica lui Grieg, pornită din adâncurile negrelor și colțuratelor fiorduri, din luciura pierdută în albastru-vânat a apelor întinse, ce-și plescăiesc ritmic suflarea lor grozavă în malurile stâncoase de nord, nu știu cum, muzica asta păstrează în cutele de diafane ceva tainic, ceva ce-ți răscolește sufletul ce-ți mână dorul spre lumi de vise, o muzică de cel mai desăvârșit efect evocator. Am aplaudat mult muzica lui Grieg pentru că m'a făcut să trăiesc o clipă, viața visurilor mele — viața negrelor și colțuratelor fiorduri și-a apelor fără înconjur.

Săptămâna trecută au sosit în Iași — luând drumul către Belgradul slav, 20 de cadeți, elevi ai unei școli militare din St.-Petersburg. I-am văzut pășind mândri, impetuoși — de-o mândrie ce li-se fusese ordonată par'că. M'am uitat la ei cu multă atenție. Copiii celor mai nobili ofițeri! Să fie în sufletul lor, aceeași pornire hotărâtă în clipe de grea cumpănă, aceeași fermitate de caracter, același orgoliu vitejesc, ca în suflutele fraților *Kozeltof*.

Mă îndoiesc. Numai geniul lui Tolstoi a putut plăzmi astfel de caractere. De sigur. În lumea romanelor rășboinice trebuie să le întâlnim. În lumea realității? Nu cred. Știrile ce ne vin, când și când din largul unei țări pierdute vorbesc o nepăsare, o mândrie vanitoasă, un desfriu. Nu vorbesc de-o reculegere cuminte și demnă din dezastrul ce ca mai ieri îi găsisse nepregătiți. Să fi murit toți frații lui *Volodia Kozeltof*?

Presă ieșană — „o anumită presă ieșană” — se bucură până la lacrimi de căderea creștinilor-sociali în alegerile recente din Austria. Veselul ziarist conchide proorocind că, așa vor păți toate — toate? — partidele politice ce se întemeiază pe orgoliul unui singur om politic! Înțelegeți?

Ziarul „*Mișcarea*” indignat cu drept cuvânt contra acestei atitudini serie în numărul său din 15 Iunie: „Produce o dureroasă impresiune în deosebitele cercuri ale societății românești, toleranța, *extrema toleranță*, de care se bucură dl Dr. *Steuerman* — Rodion — *acesta-i ziaristul!* — din partea confrăților noștri români din redacția ziarului „*Opinia*” — (Nu sunt confrăți români. Nota mea.)

„Dacă poate fi firesc ca d. Dr. *Steuerman* să se bucure de înfrîngerea creștinilor-sociali în ultimele alegeri din Austria, nu poate fi tot atât de firesc ca glasurile membrilor români și creștini din redacția „*Opinie*” să rămână stinse, atunci când d. Dr. *Steuerman* își permite să arunce asupra unui filo-român ca drul *Lueger*, sărbătorit la București chiar în timpul ministerului conservator din care făcea parte și d. A. Bădărău, aceleași neomenii pe care cu o aceeași ușoară prodigalitate le aruncă și asupra înalților noștri prelați. Ce zice d. Bădărău de „haremul” Drului *Lueger*, de „îndrăzneala” cu care Drul *Steuerman* găsește că Drul *Lueger* și-a putut constitui un partid? — (Nu va zice nimic. Nota mea.)

Sunt lucruri în „oameni și lucruri” — cari jignesc sentimentele noastre cele mai sfinte și pe care confrății noștri români și creștini nu trebuie să le îngăduie. Atâta pentru azi.”

Articolul e scris cu litere grase. De sigur! „*Mișcarea*” duce limbașul acesta? Dar... să tăcem. O sfântă consecvență; unde ești să mă închin ție!

Corneliu Carp.

Dr. Balázs Emil

Institut pentru consultațiuni medicale,
TIMIȘOARA, Vărosház-uteza 14.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză. Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vindecarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultațiuni pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m.

Pentru boli cronice separat. (Curarisire specifică), consultațiunii dela 10—12 ore a. m. Consultațiunile le execută Dr. Kálmán Róth.

Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anume

Serbare culturală în Oradea-Mare.

În 9 Iulie n. va avea loc în Oradea-mare un eveniment cultural de rară însemnatate pentru Românii din Bihor. D. Aurel P. Bănuțiu, entuziastul director artistic al societății pentru fondul de teatru, a întreprins cu trupa sa artistică o apostolie în colțurile mai părăginite ale românismului. Astfel va da și în Oradea-mare o reprezentațiune teatrală cu concursul artiștilor români Ionel Crișan și Ștefan Mărcuș.

Nu putem scăpa prilejul să ne exprimăm dorința, că în 9 Iulie să vedem în Oradea-mare o afluiță cât se poate de mare a Românilor din toate părțile Bihorului, căci venirea dlui Bănuțiu pentru noi Bihoreni va fi o adevărată sărbătoare culturală, un rar prilej, de care trebuie să profităm cu toții.

În Oradea-mare, după cum știm până acuma nu s'a făcut nici un turneu artistic, căci Bihoreni erau cunoscuți ca niște oameni nepăsători față de mișcările noastre culturale. În timpul din urmă însă, și Românii din Bihor s'au premeritat, dovadă serata artistică din anul trecut, apoi pregătirile ce se fac de prezent pentru reușita reprezentațiunii din Iulie.

Ne adresăm cu toată dragostea către Românii noștri din Bihor să aprecieze pe deplin evenimentul acesta cultural-național român și ne exprimăm din nou nădejdea că vom vedea un public cât de mare, căci artiștii noștri au venit din depărtări fără nici un preget și neținând seamă de osteneală, numai ca să ne procure și nouă câteva clipe senine de artă românească.

Reprezentațiunea aceasta va fi și un prilej bun de întâlnire pentru Românii din Bihor, unde și așa cu greu ne putem aduna laolaltă.

Deja de pe acuma s'au anunțat mai mulți participanți, astfel că turneul atât succesul material, cât și moral, credem, nu va lăsa nimic de dorit. Turneurile aceste au o deosebită importanță mai ales acuma, când atmosfera românească e încărcată de miasmele culturii străine.

Comitetul aranjator roagă și de astă dată pe toți Românii de bine să se conzidere invitați.

Negustori, industriași, meseriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tablou statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul sau prăvălia lor.

„TRIBUNA“

Scrisoare din Bihor.

Artăgoșii noștri detractori. — Vicarul Lauran și episcopia de Gherla!

Oradea-mare, 1 Iulie 1911

Vremurile...vremurile, cum în schimbă oamenii! Se porniseră, acum sunt 6—7 ani un curent sănătos, o mișcare națională în oropsitul acesta de Bihor. Sosise în mijlocul nostru regretatul Russu-Șirianul, și noi cu toții eram de crezul, că nu mai există un orator popular atât de excelent ca dânsul, care a știut prin vre-o câteva cuvântări să deștepte mase mari din țărâni-mea aceasta amorțită. Și mai presus de toate, eram mândri de ziarul, pe care îl redacta Russu, și eram de ferma convingere, că noi Românii din Ungaria nu avem un alt ziar asemuiitor „Tribunei”. Iar fruntașii bihoreni de atunci, — aceiași sunt și astăzi! — într'o consfătuire intimă au hotărât, ca din prisosul lor, să jertfească fiece intelectual după putință, pentru deșteptarea întunecatului Bihor. Și a fost general entuziasmul când toți am fost de părerea, că nu e ziar mai bun pentru țaran, decât „Tribuna” nrul popular. S'a și abonat apoi vre-o 400—500 numere din „Tribuna” populară, care s'a împărțit gratuit țăranilor știutori de carte, vreme, pare-mi-se de 2 ani. Și dacă astăzi putem vorbi de ceva deșteptare în Bihor, incontestabil, că la luminarea aceasta a poporului, „Tribuna” își are partea leului. Aceasta o recunoaștem cu toții, și chiar supărații și artăgoșii detractori ai „Tribunei” de azi, acei domni, cari pe vremuri aduceau osanale acestui ziar, astăzi tot dl'or l'ar răstigni dacă ar putea.

Și de ce oare se vor fi supărat așa foc Măriile Lor? Enigma se desleagă ușor! Uitați D'Voastră, la noi în Ungaria, în vremea din urmă „Tribuna” a fost unicul ziar care s'a ocupat mai intensiv și se ocupă și azi, — de soarta nenorocită a Bihorului. De sigur acest ziar, stând totdeauna pe pedestalul dreptății, nu putea să tămăieze patimile și păcatele strigătoare la cer a bihorenilor atât de indolenți față de mișcările noastre culturale-politice, ci de multe ori într'un ton sever a biciuit câte un păcat, câte-o absență de datorie a cutărui sau cutărui fruntaș. Aceasta nu a plăcut iubitorilor noștri fruntași, când „Tribuna” a accentuat în restimpuri, că de pildă „Astra” în Bihor nu-și îndeplinește menirea ei sfântă, că conducătorii din Oradea stau la distanțe de țaran, că preotul nu e un păstor la înălțime, că învățătorii atrofiază Bihorul cu veninul învățăturilor ungurești, și alte multe adevăruri crude, pe cari noi toate bine le știm, dar ne place să le facem mușama, ne nisuiem să dăm fardul, ba ce e mai mult, așteptăm să ne ridice gazeta în slavă, pe când noi durmim paralizați de lenea noastră specifică bihoreană.

Iată pentru ce unui oare-care domn, i-a sărit tandăra, astă iarnă, la conferința partidului național, și s'a descărcat așa de pățimaș asupra ziarului „Tribuna”.

În fond însă și iubitorul nostru detractor din chestie recunoaște superioritatea acestui ziar, dar dacă împrejurările îl silesc să fie contra lui, e că „Tribuna” nu vrea să laude păcatul, lenea, viciile fie ale bihorenilor, fie ale altora.

Pe vicarul Lauran din Oradea, cine nu-l cunoaște? Generația zilelor de azi nu l-a mai ajuns, dar cititorii mai vechi de ziare știu, că figura aceasta tristă a vicarului unit din Oradea-mare, a dat decenii întregi de lucru presei noastre naționale. Să nu spunem într'un ceas rău, dar par'că specia asta a vicarului din Oradea, e cam în stângere. Azi cel puțin, în grabă n'am mai putea aduce un alt exemplar de felul lui. Ca Român, toată viața și-a cheltuit-o hulind tot ce e românesc, pogrindindu-și neamul, exagerându-i scăderile, micșorându-i virtuțile prin nenunțate volume toate scrise în ungurește. Și, credeți că vicarul Lauran nu știe românește? Știe! Știe el bihorenească lui, bună rea, dar în sfârșit tot s'ar

fi putut perfecționa dacă ar fi voit să facă literatură eclesiastică română. Dar n'a voit să scrie altfel decât ungurește. ca prin aceasta să câștige grația ungușilor, ni-a insultat pe noi, ca să-și aducă aminte de el politicianii unguși când va fi vacant cutare scaun episcopesc. De-o vreme încoace tace, o boală gravă îl ține ținut la pat și nu mai poate aduce nici o jignire sentimentelor publice românești, pe care li-a disprețuit totdeauna. Ar fi neloiac acum, să scoatem din pritoarea obscuritate pe un om bolnav, care dealtfel n'a fost sănătos niciodată. Nu simțim nici altcum necesitatea de-a ne ocupa de el și nu i-am pomeni nici numele, dacă datoria de croniciari fideli nu ni-ar impune să înregistrăm un svon, ce s'a lăsat pe aici, că ar fi vorba ca vicarul Lauran să ia moștenirea episcopului Szabó, în Gherla. Ce-i drept, urmaș mai demn nu i-s'ar găsi lui Szabó, ca în persoana lui Lauran, se pare însă că n'a apus de tot steaua de noroc a nenorocitei dieceze. De bietul Lauran n'a mai rămas decât umdra lui, tristă și nenorocită, și astfel svonul se pare lipsit de ori ce temeii.

Despre iluzii.

De Aurel Bratu.

(Urmare).

Intr'o zi mergeam către casă. În strada Măcelarilor mă întimpină doi elevi îngrijorați de soarta unui român beat, care nu-și mai putea da seama de poziția sa geografică.

Dând în vorbă cu el mă întrebă: „Unde mă aflu eu acum domnișorule?” În Sibiu îi răspund eu, aproape de biserica românească cea mare”, arătându-i turnurile catedralei.

„Credeam că-s în Bălgărad”, zice el. Ce iluzie strașnică e aceasta!

De ar fi zis că arde Bălgăradul, ar fi nimerit-o mai bine.

Dar n'ajunsesem să ne cunoaștem mai bine, iată nimereste un polițist. „Să vii că te așteaptă un om de-al D-tale, care te caută de multă vreme”, zise polițistul într'un ton amical. Românul nostru, smuncind de hături pornește cu căruța să se întâlnească cu prietenul său, care de astădată era — poliția, unde și-a pierdut iluzia întâlnirii cu prietenul.

Iluzii provoacă spaima, singurătatea, așteptarea, sugestia.

O întâmplare nemerită pentru a ilustra acest fel de iluzii ne povestește din viața sa Al. Cazan în călindarul Minervei sub titlul „Născocirile spaimii”.

„Am tot auzit, în mai multe rînduri, și pe pândarii de pe moșie, și pe vâcari și pe alți oameni din Segarcea și din împrejurime, povestind prin cărciumi și aiurea, că între malul surpat și coada iazului boieresc, s'ar fi ivit un șarpe de o mărime nemaipomenită până acum. Lucruri mari se povesteau pe socoteala acestui balaur. Unii spuneau că-i așa de mare, încât, când umblă prin iarbă, pare un cogemete trunchiu de copac, pe care l-ar fi dus târâș, din greu, o pereche de boi. Un cantonier dela drumul de fier, căuta să încredințeze pe toată lumea, că șarpele are lungimea unui stâlp de telegraf, iar un vâcar ar fi fost gata să jure că trupul balaurului e cât un rumân de gros, și că umblă prin buruieni, cu capul ridicat la înălțimea unui om.

Eu, care știam bine că nu trăcesc în lumea basmelor și nici cel puțin în pustietățile Americii-de-sud, sau în pădurile Indiei, negreșit că nu puteam pune nici un preț pe spusa lor, mulțumindu-mă numai să admir închipuirea cea bogată a țaranului când e vorba de născociri. Da, într'o zi, când Radu Scioșteanu din Salcea, mi-a spus că a întâlnit și el șarpele, și că arătarea jivinei îl înspăimântase într'atât, încât simția și acum frigurile în oase — am rămas îngândurat și mă prinse pe loc credința că nu mai putea fi, acum vorba de un basm. Îl știam doar pe Scioșteanu om întreg, cu mintea sănătoasă, om tăcut care nu deschidea gura decât să spue ceva trebuitor.

Fiți cu atențiune la firmă! **GYULAY KÁROLY**

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina „Déavidéki.”) — —

Fotografi și portrete, reproducții după fotografi vechi și noul în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din „Tribuna” capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă.

Era destul numai să te uiți în ochii lui în care parcă încremenise o liniște adâncă, sub o frunte puțin încrunțată, ca să înțelegi îndată că n'aveai în față pe un om deprins să flecărească. „L'am văzut — mă incredință Scrioșteanu — coborînd linspre cismele... Venea la vale și când a trecut este șoseaua județeană par'că o încinsese într'un surmeiu... Apoi s'a retras încetșor, lunecând spre malul surpat, cam în coasta râpei, din vale la podul Hagiului...”

Vorbele lui Scrioșteanu treziră în mine și patima mea de vânător, ațâțându-mi dorința să mă duc și eu prin părțile acelea, doar voiu avea norocul să dau peste jivina cea înspăimântătoare...

Intr'o zi liniștită, mi-aduc aminte, plecai în armat din cap până'n picioare, spre împărăția micunatului bălaur... După ce am trecut peste o arătură obositoare, mă lăsați în vale, pe sub strașina umbroasă a unei braniște care se întindea tăcută până aproape de vechea iezătură din coada lacului boieresc. Aci, înfundându-se poteca, am fost silit să trec prin buruieni stufoase și tot felul de ierburi sălbatice ale căror rugii, lungindu-se pe pământ, îmi împiedecau trecerea ca niște sfori, pe care le-ar fi întins cineva acolo înadins ca să mă năcăjească. Erau așa de acățate unele de altele aceste buruieni că, de câteori îmi smuciam piciorul dintr'o încălțură, vedeam înaintea mea mișcându-se toată masa de buruieni, la o distanță de vre-o câți-va stânjeni... Și cum nu întâlneam pe nimeni în jurul meu, și cum de nicăiri nu venea până la mine nici cel mai mic șmotel, și cum așteptam la fiecare clipă să întâlnesc înfiorătoarea reptilă, tresăriam la orice foșnet stârnit de cel mai ușor fir de sunătoare...

Dar când să răsflu mai ușurat că am reușit să scap din pârla asta supărătoare, am rămas o clipă încrăcit, cu un fior de ghiță în spina: În fața mea, nu departe, pe marginea șoselei, deacurmezișul șanțului, par'că am zărit deodată mlădierea sclipitoare a șarpelui uriaș.

(Va urma).

Invitare la abonament.

Stăm în fața unui nou semestru de abonament. Acum când o campanie detestabilă, nelocală și ingrătă s'a pornit împotriva ziarului nostru, drept răsplată pentru nesfârșitele sale servicii aduse cauzei naționale, avem îndoită nevoie de sprijinul prietenilor și a cetitorilor noștri statornici și credincioși, cari nu s'au lăsat mistificați nici terorizați.

Li rugăm pe toți să grăbească cu reînnoirea abonamentelor, și să facă o propagandă în cercul lor, pentru câștigarea de noi abonați, pe reșanțieri să-și achite datoriile lor, căci ziarul nostru este avizat acum la propriile sale puteri în lupta grea ce o duce pentru interesele naționale.

În față, loviți cu șeptesprezece procese de presă, dintre cari cel dintâiu se va desbata la 16 August în spate loviți de focul concentric al unei propagande organizate de calomni, minciuni și invective, nădejdea noastră se reazămă pe acea parte sănătoasă a publicului nostru care are independența sa de judecată, spiritul de discernământ și devotament adânc, desinteresat și sincer pentru cauza națională.

Apelăm deci la ce e mai bun în societatea noastră, la acea parte a publicului nostru care poate crede în indemnurile cinstite ale unui ziar, în mărturisirile sale de credințe loiale și drepte, fiindcă cugetarea ei însăși este nestrucată, loială, dreptă și cinstită.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

În România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Redacția și Administrația „Tribunei.”

Din străinătate.

Situația în Albania. Știrile cele mai din urmă privitoare la situația mult frământată a provincii turcești sunt atât de contradictorii încât nu se poate prevedea nimic hotărît. Departele stau comunicatele oficioase ale diplomaților, cari asigură lumea de cea mai apropiată și mai perfectă pace, iar de alta veștile alarmante că un doctor albanez foarte popular între malisori ar fi plecat în Albania cu intenția de a organiza noi bande revoluționare. Dacă doctorului Bessin îi reușește această întreprindere atunci se prevede izbucnirea unor noi flacări primejdioase, cari nu vor putea fi potolite multă vreme, pentru că se poate spune cu siguranță că revoluționarii refugiați în Muntenegru ocrotitor, dacă vor vedea că acasă la ei se întărește dispoziția rășboinică, vor fi nu numai mai pretensivi față de guvernul turcesc care le îmbie pacea, ci peste tot vor abandona pentru totdeauna orice tratative de împăcare aruncându-se din nou în luptă hotărîtă. Vor fi sprijiniți în această privință și de Muntenegru și poate că își vor putea câștiga și puternicul sprijin al Țării ruse, căruia i-a scris regele Nichita o scrisoare autografată rugându-l să intervină în favorul malisorilor.

Dacă această chestie a Albanezilor ar fi numai o chestie de natură internă a Turciei atunci s'ar putea dicta o singură soluție: Luptă până la înfrîngerea uneia dintre părți. Așa însă, fiind speculate zbuciumul unui popor și neputința unei țări acum trezită la viață de toate puterile europene lacome de câștig, împrejurările se complică și în orice clipă te poți aștepta la o desfășurare neașteptată a lucrurilor.

Intervenție germană în Marocco. Am anunțat că de o vreme încoaci Franța și Spania, cari operaseră în deplină armonie față de rășcoalele marocanilor, s'au despărțit provocând astfel de o mare schimbare a situației politice din Marocco. Solidaritatea acestor două state era o garanție a rezolvării definitive a acestei chestiuni care în 1905 amenința să ajungă zdrobitoarea păcii europene. De când s'a aruncat însă mărul discordiei între cele două state surori, chestia marocană se ridică iar la suprafață dând prilej puterilor cari până acum au stat deoparte silite de împrejurări să intervină, încercând astfel și mai mult situația. O astfel de intervenție se anunță deocamdată din partea Germaniei.

Se știe anume că Germania în vremea conferinței dela Algeziras și după aceea conferința nu a putut să privească cu ochi buni împuțernicirea tot mai mare a dușmanei ei seculare, care este Franța. Pe urmă conferința dela Algeziras în care s'a dat o strașnică luptă diplomatică, Germania a ieșit însă mai mult sau mai puțin învinsă. Tocmai din pricina aceasta, ea s'a și retras de pe teren așteptând vremuri mai priincioase. Acum însă, îmbiindu-se prin disolidarizarea Franței și Spaniei un bun prilej, ea iasă din rezerva impusă și cearcă să-și răsbune amestecându-se direct în chestiunea marocană. Forma pe care și-a ales-o Germania este destul de străvezie. Sub titlul că în Marocco sunt o mulțime de cetățeni germani, cari în urma evenimentelor din urmă pot fi primejduiți în existența lor, a trimis un vas de rășboiu la Agadir, în apele marocane.

Trimiterea acestui vas de rășboiu a și fost anunțată tuturor puterilor europene, cari până astăzi nu au luat însă nici o atitudine. Acest act al Germaniei este comentat de întreaga presă europeană și se așteaptă pretutindeni cu mare interes și îngrijorare desvoltarea noilor faze prin care trebuie să treacă frământata chestiune a Marocului.

Votarea constituției bulgare. Adunarea generală națională a adoptat în prima citire proiectul de constituție cu o mare majoritate. În cursul discuțiunii Guesow a vestejit atacurile aduse în contra regelui, cari sunt contrarii adevăratului parlamentarism și cari au produs în toată țara o impresie penibilă. Ministrul probează că Adunarea este legată prin propunerea care îi este supusă spre aprobare și nu poate ieși dintr'însa. În special articolul 17 nu lărgeste drepturile Suveranului ci drepturile Bulgariei care de acum înainte, bazându-se pe el, va putea ca și celelalte state să încheie tractate secrete. Aceste tractate sunt necesarii. Urmează din istoria de 30 de ani a Europei că pacea a fost asigurată tocmai prin câteva tractate secrete. Aceste tractate permit unui stat să nu facă jertfe considerabile și neproporționate pentru armată; ele sunt uneori în forma lor defensivă, dacă nu ofensivă, o chestiune de viață și de moarte pentru țările mici. D. Ledoskanoff declară că ceea ce s'a numit regim personal, regim prin guverne chemate la putere nu conform cu forțele lor în Sobranie sau cu indicările date de națiune prin precedentele alegeri ci prin preferințele regelui, regim la care au concurat împreună condițiunile țării, va dispărea și va deveni imposibil când selfguvernamentul va fi asigurat pentru comune într'o largă independență, când toate partidele vor fi reprezentate în parlament după forța lor, grație reprezentățiunii proporționale, când cetățenii vor fi garantați în contra tuturor abuzurilor și ororilor administrațiunii prin instituirea de tribunale administrative, când educațiunea politică a țării va fi mai avansată și când va exista o opinie publică luminată și puternică știind să apere drepturile și să respecte îndatoririle.

Progresele realizate de Bulgaria în trecut permit a spera că această stare de lucruri va fi obținută în viitor și este de pe acum de prevăzut.

INFORMAȚII.

ARAD, 3 Iulie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme înnoată, răcoasă, ploii sporadice și eventuale furtuni.

Temperatura la amiază a fost de 21°10' Celsius.

— **Românii și Justiștii.** Am amintit în unul dintre numerele noastre trecute că partidul justhst a hotărît să porniască proces de presă împotriva ziarului „Hodmezövásárhely”, pentru că afirmase că justiștii duc campania pentru reforma electorală cu bani românești. Procesul acesta a și pornit. Afirmațiile cu pricina sunt:

„Stăm în preajma unei tradări! În cassele opoziției sunt bani de-ai lui Iuda. Opoziția va primi o jumătate de milion de coroane din fondurile secrete românești, cari i-s'a oferit din partea Românilor în temeiul unui pact primejdios încheiat în jurul votului universal. În schimb, opoziția e datoare să-i sprijinească pe Români la viitoarele alegeri.”

Articolul din „Hodmezövásárhely” se întemeiază pe o pretinsă convorbire, pe care ar fi avut-o doi Români într'un compartiment al trenului accelerat...

— **Din „Monitorul oficial”.** Minorul Mihail Olariu, locuitor în Șimleu, și-a maghiarizat numele în Fazekas. Avram Blașiu jandarm, locuitor Marosaszó, și-a maghiarizat numele în Balázs.

Oi pierdute!

— **Studenți români în Budapesta.** Elevii cursului III. al școlii centrale de agricultură din București au vizitat în timp

de trei zile capitala Ungariei, sub conducerea directorului lor, distinsul nostru scriitor C. Sandu-Aldea. Din Budapesta ei vor vizita moșia contelui Csekonicș din Zsombolya, de unde se vor înapoia la București.

— **Mintea Sasului.** Cetim în „Cultura creștină” din Blaj, că un român harnic din Șeica-mică, s'a dat la târg cu un sas de acolo, dela care voia să cumpere un mic loc de vie. Sasul a cerut 40 coroane pentru vie, și Românul i-a dat cât a cerut. Atunci Sasul a început a licita. A cerut 50 cor. și când i-s'a dat și atâta, 60 cor. iar pe urmă 80 cor. Țăranul nostru după o mică gândire i-a dat și atâta. Dar când l-a îmbiat pe Sas cu prețul de cumpărare, acesta n'a voit să îl primească, zicând că nu-l lasă preotul lor, să-și vândă via unui Român. A vândut apoi bucățile aceea de loc unui alt Sas cu 46 cor. Iată Sasul, cel poreclit prost, cum știe că „acui e locul, aceluia e și țara”, și mai bucuos pierde 36 cor. din prețul locului, decât să-l vândă la alt neam.

Oare noi Românii, când ne vom lăsa de obiceiul păcătos, de a vinde de multe ori mai lesne locul nostru jidanului din sat, decât mai scump unui Român, de frica că s'a mânia perciunatul și nu ne va mai da în credință blăstămatul de vi-nars?

— **Holeră în Italia.** Sindicatul ziariștilor din București a primit dela d. Grimani, primarul orașului Veneția (Italia) următoarea depeșă:

Veneția, 16 Iunie. — Vă rugăm să publicați următoarea declarație oficială a mea din 11 (24) curent:

„Față cu știrile ce se împrăștie cu stăruință în străinătate și în Italia despre o presupusă epidemie de holeră la Veneția mă cred dator să declar oficial că condițiile sănătății publice sunt foarte bune și că orașul e absolut imun de ori ce boală epidemică.

— **Convocare.** P. T. membri ai despărțământului „Ceica” al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” precum și toți aceia, cari se interesează de cultura poporului din ținutul nostru, sunt invitați a participa la adunarea generală cercuală ce se va ține la 12 Iulie st. n. a. în comuna Tășad (Tasádfő, com. Bihor) cu următorul program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul casarului.
4. Conferința dlui Dr. Ioan Comșa, medic, despre tema: „Fragmente din igiena populară”.
5. Conferință din „economie” ținută de un conferențiar trimis de comitetul central.
6. Inscriere de membrii noi.
7. Eventuale propuneri și debateri.
8. Inchiderea adunării.

— **Accidentul vaporului „Dobrogea”.** Vaporul „Dobrogea” al serviciului maritim român, plecând din Rotterdam în ziua de 21 Maiu, după un timp de două zile, la 23 Maiu, pe un timp de ceață, pe când traversa canalul Mânecei, a fost ciocnit de vaporul olandez „Iosefina”. Deși cu avarii grave, vaporul „Dobrogea” a înfruntat toate pericolele călătoriilor mari și, și-a continuat drumul până la Constanța sosind aci Duminecă, 12 c., unde i-s'au făcut reparațiile necesare în portul român.

„Dobrogea” a plecat din Rotterdam încărcat cu diferite mărfuri, cari parte au fost descărcate la Constanța, iar parte sunt destinate pentru porturile dunărene.

Vaporul „Iosefina”, după ciocnire s'a retras în portul englez Portsmouth, unde deasemenea i-s'au făcut reparațiile necesare.

Procesul pentru acordarea despăgubirilor în urma acestei ciocniri va fi judecat de tribunalul arbitrar din Londra.

— **Noi avocați români.** În cursul săptămânii trecute au făcut cu succes examenul de liberă practică (censura advocațională) următorii tineri români: Dr. Ilie Gropșianu, Dr. Coriolan Grădinar, Dr. Octavian Boronea, Dr. I. C. Barbul, Dr. Petru Groza, Dr. G. Zăne, Dr. Livius Lința, Dr. Petru Groza.

— **Excursioniști din Ungaria în România.** Din București ni-se scrie: Mâne, Luni, va sosi în țară prin punctul Predeal, reuniunea agricolă un-

gară din Transilvania (Erdélyi gazdasági Egyesület), compusă din 20 membri, mai toți magnați unguri și mari proprietari, cari vin întru vizitarea principalelor domenii agricole din țară.

La Predeal vor fi primiți de d. Nicoleanu, directorul general al agriculturii din ministerul de domenii și de d. Căruntu, inspector agricol — cari vor conduce reuniunea în tot timpul excursiunii.

Se va vizita Luni, regiunea Sinaia, Câmpina, Bușteni, iar în restul săptămânii, pe rând, domeniile: Buftea, Petriș, Studina, Școala superioară de agricultură din București, depositul de armăsari dela Anadolchiori (Constanța) și oeria dela Palaz, și în fine se va vizita portul Constanța.

Intre excursioniști se află și dl Dr. Victor Poruțiu, juriseconsultul „Economului” din Cluj.

— **Mulțămită publică.** Comitetul parohial gr. or. român din Tulcea în ședința din 20 Martie (2 Aprilie) a. e. la propunerea președintelui aduce pe această cale cea mai ferbinte mulțămită Venerabilei Doamnă Maria Cosma din Sibiu, care aducându-și aminte de fetițele cari creștează școala noastră, le-a donat un album de broderii și țesături cu motive românești spre scopul ca prin lucrarea lor să răspândească acestea frumoase românești lucrări.

Primească Venerabila donatoare mulțămită ferbinte a întreg poporului român din Tulcea, bunul Dumnezeu să îi lungească firul vieții întru mulți și fericți ani.

În numele comitetului parohial **Nestor Porumb** președintele comitetului parohial. **Gheorghie Filip** not. com. parohial.

— **Prohászka își retrage operele.** După cum anunțasem, trei cărți ale episcopului ungar Prohászka au fost puse la index de Congregatio indicis din Roma. Prohászka, scriu foile ungurești de astăzi, își revocă însă prin o pastorală ce a apărut astăzi toate afirmațiile ce le susține în acele cărți, încunjurând astfel încercăturile ce s'ar fi putut ivi în urma acestui incident.

— † **Isabella Todoran născ. Cioran** după lungi și grele suferințe a încetat din viață azi (1 Iulie) la 5 ore p. m., în anul al 45-lea al etății și al 27-lea al fericitei sale căsătorii, fiind împărțită cu Sf. Taine.

Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor depune spre veșnică odihnă lângă biserica gr.-or. din Cetateadebaltă la ora 3 p. m. Luni 3 Iulie.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată.

Cetate-de-baltă, 1 Iulie 1911.

Nicolae Todoran, protopresbiter ca soț, Eugen, profesor seminarial, Romul, Ionel și Mărioara ca fii, Cornel Cioran, vice-guvernator al Băncii naționale în București (România) ca frate, Maria Dr. Borcea n. Cioran ca soră, Aleman Dancăș și Maria Cioran n. Mitrea văduvă preoteasă ca cumnăți.

— **Recordul unui șachist.** În München șachistul Farny a jucat timp de 8 ore, deodată 100 de partii, având ca contrari tot șachiști de forță. A câștigat cincizeci și cinci de partii, a pierdut șase iar treizeci și nouă s'au terminat cu remis.

— **Concertul sodalilor români din Cluj.** Primim dela corespondentul nostru: Dumineca trecută în grădina otelului Biazini s'a dat un concert de către reuniunea sodalilor români de aici. Programul concertului a fost destul de variat și fascinator. S'au declamat poezii de ale iubitelui nostru bard O. Goga. Corul sodalilor compus din 16 meseriași, și condus de învățătorul de aici de dl A. Pora, a cântat mai multe cântări, unele chiar bine reușite. Președintele reuniunii, dl Valentin Drăgan funcționar la banca «Economul» a ținut o frumoasă conferință, cu titlul: «Ceva despre noi». Ceice au ascultat cu atenție conferința aceasta, au putut să se edifice, căci dl Drăgan a dat multe sfaturi cumiști, a propus soluții, a atins multe simptome bolnave dela noi, a spălat cu saramura sarcasmului o molțime de răni cari bântuie în sânul societății de aici și de aiurea.

Pe toate pacostele acestea ce ne-au copleșit așa de zdrobitor, firește cu ocazii de acestea, se poate mai bine pune degetul, numai cât cuvintele dlui conferențiar, au fost nucă în părete! Meseriașii știu năcazul lor, știu că Românii aproape de loc nu-i sprijinesc, și dacă dl Drăgan li-a mai spus-o aceasta, n'a putut decât să le mărească mahnirea.

Chiar acest festival al lor a fost așa de puțin încurajat de intelectuali. Abia trei familii au luat parte. Măcar că, a avut programul și un punct, care ar fi putut satisface și gusturile cele mai subtile «Firul vieții» (Parcele); a fost jucat la lumină bengalică de d-șoara M. Ursuleac (Cloto), d-na E. Tîrziu (Lohesis), d-șoara C. Ursuleac (Atropos.) Punctul acesta a succes admirabil.

Noi fără să reproșăm impasibilitatea intelectualilor de aci față de manifestările demne de sprijinit a meseriașilor români, — constatăm un fapt care grăiește destul de elatant: că intelectualul român se izolează de clasa noastră de mijloc, lăsând-o amărită și timidă în grija soartei.

Sperăm, că pe viitor intelectualii de aici vor veni în număr mai mare și vor sprijini și cu banul opiniile laudabile, străduințele vrednice de încurajare a »Reuniunii sodalilor români din Cluj.»

— **Un proces contra lui Carusso.** Cetitorii noștri își mai aduc poate aminte de d-șoara Ganelli pe care tenorul Carusso, a luat-o, împreună cu tatăl său în turneul cel făcuse astă toamnă în America. Pe drum însă cântărețului i-au venit alte toane și și-a lăsat socrul și mireasa într'un hotel din Drezda, iar el a plecat și a fost bun dus. D-șoara Ganelli i-a intentat proces de despăgubire și Sâmbăta viitoare se va începe desbaterea acestui proces în care e vorba de o jumătate milion, în sarcina lui Carusso, fapt care-i va neteza pe o vreme pofta după aventuri.

— **Răsplata dragostei.** O dantistă diplomată din Berlin, cu numele Patiana trăise multă vreme împreună cu un compatriot rus, Kiseleff, student la universitate și în curătenia dragostei ei față de el, îl ajutase mereu până și-a trecut examenele. Când acesta s'a văzut însă om în toată firea, și-a părăsit cuibul dragostei și n'a mai dat pela Patiana lui Sâmbătă la amiazi s'au întâlnit într'un restaurant și femeia a descărcat asupra lui trei focuri de revolver, omorându-l pe loc. A fost pe urmă arestată și în fața auorităților și a motivat crima cu dragostea ce o legase de ingraturul student.

— **Romanul văduvei lui Tolstoi.** Profesorul dela universitatea din Odessa, Lazourski, un intim al familiei Tolstoi, a publicat zilele trecute unele amănunte din viața scriitorului rus. Aminteste de timpul Sonatei Kreutzer care a fost viu comentată pe vremuri de societatea din Moscova și de cunoscuții lui Tolstoi. Anume se zicea, că Tolstoi în romanul său a dat expresie nemulțămirii sale familiare, pricinuită de soția sa. Comentarul acesta al societății a ajuns să fie cunoscut și de soția scriitorului, care voind să se justifice înaintea copiilor a scris și dânsa un roman intitulat «Cine e vinovatul»? A voit chiar să l și publice, dar Tols oi și rudele sale au oprit-o dela această hotărîre. Lazourski spune, că a cetit romanul în care doamna Tolstoi aruncă acuza deselor nenorociri familiare asupra bărbatului, idealizând în același timp femeile. Subiectul acestui roman este următorul: Prințul Preserovski eroul romanului se căsătorește după o viață aventuroasă cu o fată de 16 ani, curată în sentimente, nobilă și foarte blândă — o copilă ideală.

Prințul are un caracter cu totul contrar. Brutal, ordinar și sensual. Viața pentru soția sa devenea chin. Maltratările aproape zilnice o împinseră să caute mângăere în brațele unui artist bolnav de ftizie.

Romanul sfîrșește cu omorîrea soției din partea prințului, care a comis acest act într'un acces de gelozie.

Tot cu acest prilej, profesorul aduce și alte întâmplări din viața familiei. Vorbește de relațiile încordate între tată și fii și de opunerea celor din urmă față de tatăl lor, când acesta voia să împartă averea sa la țărani. Cât ce privește intelectul copiilor, Lazourski citează cuvintele doamnei Tolstoi: «La copiii mei nu s'a prea opintit natura».

— **Catastrofa de automobil.** Aproape de Leobersdorf, (Austria) s'a întâmplat clocnire de automobil cu o trăsură poștală. Amândouă au fost total nimicite în urma izbirii puternice Soffeurului și caii au murit momentan. Proprietarul automobilului și vizitiul au primit grave leziuni. Toți trei au fost transportați la spital.

— **Spion arestat.** Pe platoul de exerciții din Chalons (Franța) poliția a detinut pe un individ, ce i-se păruse suspect. Dus la secție, a declarat că este un agent comercial. După cercetări îndelungate s'a constatat că respectivul făcea schițe de pe forturile din împrejurime și că ține corespondență cu un ofițer de stat major din Germania.

— **Dăruiri pentru biserică.** Credincioșii sf. biserici din comuna Fibiș: Ioan Pălean, Ioan Boldurean, Dimitrie Târziu, Nicolae Cădăreanu, Vasile Pelea, Gheorghe Gherman, Ioan Laiu, Mateiu Laiu, Nicolae Butean și Gheorghe Târziu, alungați de soarte pe pământ străin, în îndepărtata Americă, din prisosul sudoarei feței lor au adunat împreună suma de 255 cor. în scopul cumpărării unui baldachin pentru biserică noastră din Fibiș, care în „Duminica tuturor sfinților” din anul curent a și fost închinat în slujba Domnului cu toată solemnitatea creștinească.

Petru Berineanț și soția din Fibiș au dăruit Sf. biserici un potir în valoare de 110 cor. Mai mulți credincioși un rînd de ornate negre în valoare de 56 cor.

După cum în sf. biserică, astfel și pe această cale le zicem mulțăminta noastră: „Să fie Doamne ochii Tăi și urechile Tale deschise spre rugăciunea robilor Tăi, ca să-i ascuți pe ei întru toate, pentru cari se vor ruga Tie”. *Gheorghe Todan, paroh.*

— **Atentat contra unui tren.** Un tren accelerat francez plecând Joi după amiază din gara Pont de l'Arche a deraiat la o depărtare de vre-o șase kilometri. Călătorii, afară de o spaimă grozavă au rămas aproape neatinși. În clipa nenorocirii s'au auzit niște trosnituri puternice și vagoanele s'au oprit în drum prăvălite. Locomotiva și vagonul de bagaje s'a rupt de restul trenului și a alergat pe alături de linie vre-o 500 metri intrând în pământ. Pasagerii au fost puși în cură de cătră personalul trenului. Puțin în urmă trenul de marfă care importa alimente din portul Havre la Paris, parcurgând la oră distanță de 88 kilometri a trecut pe linia paralelă fără să i-se fi întâmplat nimic. S'a constatat că accidentul a fost provocat de nește rău făcători cari plănuiau să jefuiască călătorii. Ticăloșii desprinseseră șinele pe o mare distanță, iar pe unele locuri le smulseseră din ținte.

— **Acțiunea polonilor.** Partidul naționalist a adresat poporului un manifest în care-i cere să se ferească de școalele și instituțiile rusești cari sunt puse anume să le pregătească drumul spre desnaționalizare. Acțiunea aceasta cuminte s'a și semnalat în mijlocul maselor poporului și Rușii cari își văd paralizate toate planurile de contopire au început să se dedee la acte condamnabile față de membrii clubului polon. Astfel un student rus din Varșovia, a palmuit Vineri după amiază pe deputatul Roman Dmovsky, care e șeful partidului și președintele clubului polon din duma rusească.

— **Mișcările greviste dela căile ferate italiene.** Impiegatii căilor ferate italiene au început de Sâmbătă noaptea rezistența pasivă pe la toate gările mai de seamă din țară. Rezistența aceasta consistă în faptul că funcționarii execută cu cea mai mare exactitate toate dispozițiile prescrie de slujbă, dar prin aceasta zădărnicesc circulația trenurilor de marfă și a celor de persoane. Motivul acestor mișcări e că societățile de comunicație din Italia au refuzat cererea funcționarilor referitoare la regularea timpului pentru slujba de noapte.

— **Jefuirea unui tren american.** Vineri noaptea o ceată kowboy au subminat linia ferată Erie și când s'a apropiat trenul accelerat au dat semnalul să se opriască, ca de primejdie. Oprindu-se au sărit în vagoane și au jefuit tot ce le-a căzut la îndemână, rânind grav pe vre-o trei călători. După ce au scotocit prin toate părțile, au plecat ducând prăzi bogate, și au dispărut în pustia codrului fără să li-se mai dea de urmă.

— **Un milionar dispărut.** Intr'un sătuleț de lângă Paris a dispărut anul recut milionarul Vermeesh, originar din Belgia, fără să-i mai fi dat cineva de urmă. Cunoscuții s'au adresat autorităților, dar ori ce cercetări au rămas zadarnice, până săptămâna trecută, când l-au găsit îngropat într'un colț din grădina casei. Nenorocitul a fost

omorit și făptuitorii sunt, un prieten al său și amanta acestuia, pe care milionarul îi chemase să-i administreze averea. Se vede însă că prietenul a rîvnit la averea lui și lăcomia l-a împins la crima pe care va ispăși-o în temniță.

× **Noutăți de ridicul, geante de mâni, cofere, articole de sport, rachete pentru tennis, bile și nețua, fotbal, mingii, bastoane, parfumuri, apă de Colonii apă de păr, praf de dinți, săpun, perii, pieaptene și articole de modă se află cu prețuri moderate la Hegedüs Gyula, Arad Andrassy-tér 15.**

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

16 Iulie n,

Rișca: Reprezințatie teatrală urmată de joc în Rișca, cu prilejul adunării desp. Brad al Asociației. Se vor juca: »Ruga dela Chisetău« de I. Vulcan, »Cârlanii« de I. Negruzzi, »Cine a adus sărăcia în lume«, dialog. Urmează joc. Inceputul la orele 7 și jum. seara.

ECONOMIE.

Timișoara, 2 Iulie n.

Azi Duminecă, a avut loc în Timișoara adunarea poporală economică (anunțată de „Tribuna”) pentru a se răspândi în cercuri tot mai largi ideea tovarășilor sătești și însemnătatea economică a asigurărilor de vite.

Adunarea a fost prezidată de d. Emanuil Ungurianu, avocat în Timișoara. Notar al adunării a fost ales d. Dr. Pompiliu Cioban, avocat. La adunare au luat parte foarte mulți țărani, în frunte cu preoții și învățătorii lor. Din multe comune au venit și primarii. Au fost reprezentate următoarele comune: Iersig, Chișoda, Ianova, Cerneteaz, Chevereshul-mare, Săcusigi, Murani, Călăcia, Jădani, Toracul-mare, Toracul-mic, Ghiroc, Mehala, Medveș, Coșteiu și Silha.

Înțelegerea bună ce s'a dovedit că există între țărani și preoți și învățători a făcut cea mai bună impresie.

După deschiderea adunării prin dl Emanuil Ungurianu, a luat cuvântul Dr. Pompil Cioban, vorbind despre tovarășii și însemnătatea lor.

Apoi i-s'a dat cuvânt apostolului mișcării cooperative românești, dlui Vasile C. Osvadă, care într'o vorbire bine încheiată a lămurit, pe înțelesul tuturor, marile foloase ce le au țărani noștri din asigurarea vitelor, îndemnând pe toți să nu rămână nepăsători față de Reuniunea pentru asigurarea vitelor, care și până acuma a scăpat pe atâția economi de pierderi mari, replătindu-le prețul vitelor pierite.

Vorbirile au fost ascultate de cei de față cu multă luare aminte.

Sperăm că sămânța aruncată în această adunare nu va cădea pe pământ neroditor și că adunarea de azi dela Timișoara va duce înainte cu un pas însemnat frumoasele planuri de organizare economică ce le urmărește cu atâta dezinteresare dl V. C. Osvadă.

Părintele Moța dela Orăștie, care a fost anunțat și el ca orator, a fost împiedecat să vină.

Adunarea a decurs în cea mai frumoasă ordine.

L.

Recolta Mondială.

Știrile cari sosesc din *Statele Unite* nu sunt de loc mulțumitoare. În provinciile Nord-Dacota, Minesota și Sud-Dacota bântue seceta. Recolta este considerată ca pierdută. Deficitul este evaluat la peste 50 de milioane de dolari. Nu se poate spera decât la semănăturile din toamnă. Cele din primăvară sunt cu totul compromise. Cumpărătorii de grâu și-au îndreptat privirile în altă parte. Se speră însă că porumbul se poate îndrepta cu timpul.

În schimb recolta din *Rusia* pare a fi foarte bună. Cumpărătorii germani mai ales, au angajat aci foarte mari capitaluri. Afară de recolta din anul acesta Rusia mai posedă și o bună cantitate din recolta anului trecut. Acesta este al treilea an bun consecutiv. Din cauza marilor cantități de grâu ce se anunță, prețurile au început să scadă în mod simțitor!

În *Canada* deasemenea, recolta este bună și se consideră cu mult superioară și cantitativ și calificativ recoltei din anul trecut. Nu se poate însă preciza care anume va fi surplusul acesta. După unele ziare agricole, grâul este socotit cu 60 de milioane de chile mai mult decât anul trecut.

În *Argentina* și *Australia* recolta se anunță admirabilă. Exportatorii din India au fost chiar nevoiți să-și micșoreze pretențiile din cauza marilor cantități ce li se oferă.

În *Germania*, grație ploilor din ultimul timp, recolta pare a se fi îndreptat. Nu se poate spune însă cu siguranță dacă ea a fost salvată pe de-întregul. Semănăturile de toamnă promit. Rapița în parte însă este compromisă. Plantele furagere sunt considerate ca pierdute.

În *Ungaria*, »Pester Lloyd« arată că recolta acestui an, întârziată c'o săptămână, pare a fi mijlocie și deci mai slabă decât cea de an, care n'a fost strălucită. Ungaria va avea nevoie de grâu străin. Prețul e acum cu 6 Lei 36 mai sus decât an la cântarul metric. Cumpărăturile din România au început și se vor mai face.

Iată dar, zice specialistul, că Ungaria s'a prefăcut din stat exportator, în importator de grâu. Austria, din pricina scumpetei grâului în Ungaria găsește cu puțință a aduce grâu, în ciuda taxelor vamale, pe Elba, și pe uscat peste granița Germaniei și Rusiei, prin Triest etc.

În astfel de împrejurări, taxele vamale nu mai au rost, căci numai scumpesc cu 500 de milioane pânea, fără nici un rost, căci prețul în piața lumii e destul de urcat și ar trebui să se mulțumească și agricultorii unguri cu el.

Inscrierile la academia veterinară din Budapesta pe anul școlar 1911/12 se fac dela 1—8 Septembrie a. c. Cursurile țin 4 ani și pentru înscriere se recere atestat dela gimnaziu sau școala reală superioară. Agronomii diplomați, cari au și bacalaureatul, pot termina academia în 3 ani. Petițiile pentru burse sau scutiri de taxe, adresate ministerului de agricultură, trebuie prezentate rectorului academiei cu ocazia înscrierii. R. E.

Cassele pentru asigurarea muncitorilor în 1907 și 1908. În anii 1907 și 1908 au funcționat în Ungaria 96 de casse cercuale pentru asigurarea muncitorilor și 4 casse particulare. Numărul membrilor asigurați la aceste casse a fost în mediu în 1907 de 706,771 și în 1908 de 825,150. Taxele de membrii, încasate în 1907 s'au urcat la K 13½ milioane, iar în 1908 la K 19 milioane. Ajutoarele plătite și cheltuielile de administrație s'au cifrat în 1907 cu 13.9 milioane, iar în 1908 cu K 18.9 milioane. R. E.

„*Drăganul*”, reuniune de păstrare și creștit, ca însoțire este firma unei noue însoțiri înființată în comuna Sebeșul-mare (com. Clujului). Capitalul însoțirii este de K 9600 în 480 părți fundamentale á K 20.

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la librăria «Tribuna» cu prețul de 50 bani :

«Ce e Tribuna zilelor noastre» de Octavian Goga.

Cuprinsul broșurii e:

1. Noua harță și urzitorii ei.
2. Adevărații «proprietari» ai «Tribunei».
3. Un paradox frivol: Tovărășia «Tribuna» — Mangra.
4. Tabu.
5. Rostul scriitorilor în «politică».
6. Două mentalități: Budapesta — București.
7. Prin noi înșine.
8. Adevăruri.
9. Scrisoare deschisă către dl dr. A. Vaida.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna” cu prețul de 2 cor. plus 20 bani porto :

Iuliu Tr. Mera: Din Țări străine. Studii și schițe de călătorie. Un elegant volum de 160 pagini, cu portretul autorului și o prefață de R. Ciorogariu.

Cuprinsul volumului e;

- Raffael;
O țară fericită (Germania);
Pictura olandeză;
Michelangelo;
Rembrandt;
Tizian;
Din țara morilor de vânt;
Capri;
Cel mai mare idealist;
Sora lui Leopardi;
Sorrento;
Savonarola.

»Călușerii«, dela balul costumat din Arad, bucata 14 fileri; 50 bucăți 6 coroane: 100 bucăți 10 coroane.

POȘTA REDACȚIEI.

R. (L.). Da, aveți dreptate. Poetul Vlahuță a mai fost în Ardeal, în vara anului 1906, când a venit a-nume să-l cunune pe poetul Octavian Goga.

Nor-T. Incep la 1/14 Iulie. Era o ordinațiune de care pomeniști, dar anul acesta nu s'a publicat din nou. Fără a face sgomot în jurul plecării s'ar putea

Eu. Publicarea corespondenței dv. ar provoca, prin aluziile ei ironice, supărări, cece trebuie să înconjurăm. Altele cu plăcere.

N. T. (Zorlent). Mai bine e să-i scrieți librăriei în chestiune ce onorar cereți pentru noua ediție. Fără învoirea dv. n'are dreptul să o publice. Dv. puteți face cu volumul ce vreți, mai ales că nu v'a cumpărat dreptul de editură. În cea ce privește restul scrisorii, e greu să vă dăm răspuns hotărât. Adresați-vă, poate, părintelui dv.

Orade. Am primit scrisoarea abia Duminecă.

Poșta Administrației.

Maria Iarca. Odor Cernatu. Abonamentul dv. e achitat până la 1 Iulie 1911.

Dimitrie Ganea Crivobara. Am primit 10 cor. ca abonament până la 1 Iulie a. c.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu,
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1910.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Galea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

FABRICA DE BRÂNZĂ
TRANSILVANIA

※ CLUJ ※

PIAȚA SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).

Recomandă fabricatele sale, calitate bună:

Brânză săcuiască 1/10—1/4 kg. în burduf
Brânză săcuiască 1—2 kg. în burduf
Brânză săcuiască 4—10 kg. burd. mare
Brânză săcuiască 5 kg. în lemn
Brânză săcuiască 10—15 kg. în lemn

Caș de Cluj format de țigle, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Catalog gratuit.

GRUBER DEZSŐ

magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul »Fészl«

Noutăți în pălării de domni și copii, albituri, cravate și totfelul de articole.

Prețuri solide!

Serviciu conștiințios!

O rugare modestă, care nu vă costă nici o obosală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

Leon Tolstoi.

51

RĂSBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Se așază la o masă vecină. Erau în aceeași odaie doi nemți și un ofițer rus. Nimeni nu cuvânta, ei se auzea numai sgomotul fălcilor și al tacămurilor. Când Telianin isprăvi cu masa, scoase din buzunar o pungă de mătase, îi lărgi marginile cu degetele lui subțiri și aduse la vârf, scoase o monedă de aur și o dete chelnerului.

— Grăbește-te îi zise el.

Piesa era nouă și strălucea.

Rostoff se sculă de pe scaun și se apropie de Telianin.

— Dă-mi voie să mă uit la punga dtale, rosti el cu o voce surdă.

Telianin, cu sprincenele tot arcate și cu privirea nesigură, îi întinse punga.

— Da, da, e o pungă draguță, făcu el și pâlî. Privește-o bine, tinere, adăogă el.

Rostoff luă punga în mână, o cercetă, se uită la bani, apoi la Telianin; ofițerul privi în jurul lui și păru deodată foarte voios.

— La Viena, am să cheltuesc toți banii ăștia. Aici, în gaura asta de șarpe, nițî n'ai pe ce să cheltuești o para. Ei bine, tinere, inapoiază-mi punga, trebuie să plec.

Rostoff nu răspunse nimic. Intr'o clipă, ei schim-

bară priviri fulgerătoare. Rostoff îl apucă pe ofițer de mână, îl duse lângă fereastră și-i șopti la ureche:

— Banii ăștia i-ai furat dela Demisoff...

— Cum!... îndrăznești... îngână Talianin. Dar cuvintele aceste erau plângătoare, desperate, cerind par'că iertare.

Cum auzi Rostoff această voce, îndoiala i-se risipi din inimă, simți o bucurie și în același timp îi fu milă de acest nefericit.

— Cine știe ce Dumnezeu vor mai crede acești oameni, făcu Telianin punând mâna pe chipiu și intrând în încăperea vecină unde nu se afla nimeni. Hai, să ne lămurim.

— Știu ce spun, și o pot dovedi.

Pe chipul palid și înspăimântat al lui Telianin, toți nervii tremurau, ochii sburau neliniștiți încoace și încolo fără să-și înalțe privirea până la obrazul lui Rostoff. El sughiță.

— Conte... nu mă nenoroci... sunt tânăr. Iată banii. Ții dau înapoi... Am un tată bătrîn și o mamă...

Rostoff luă banii ocolind privirea lui Talianin și ieși din odaie fără o vorbă. Dar se opri în prag și se întoarse:

— Doamne, făcu el cu lacrimi în ochi, cum ai putut face asta?

— Conte... răspunse Talianin apropiindu-se de tânăr.

— Nu mă atinge! strigă Rostoff, îndepărtându-se. Dacă ai nevoie, păstrează acești bani.

Și aruncându-i punga, părăsi birtul.

XXX.

În seara aceleiași zile ofițerii escadronului adunați la Denissoff, vorbeau între dânșii cu vioiciune.

— Și eu îți spun, Rostoff, că trebuie să ceri scuze comandantului de regiment, striga Kirsten, un ofițer

de cavalerie înalt, cu părul sur, cu niște mustați enorme și cu chipul sbărcit.

— Nu dau voie nimănui să spună că mint; mi-ai zis că am mințit și eu i-am răspuns că el minte, și așa va rămâne. Poate să mă pună la arest și la corvadă în fiecare zi, dar pentru nimic în lume nu-i voi cere scuze; căci dacă crede că în calitatea sa de șef de regiment nu-mi poate da satisfacție...

— Dar stai, stai, făcu căpitanul cu vocea lui groasă. Ai spus comandantului față de alți ofițeri că un ofițer a săvârșit un furt...

— Nu e vina mea dacă discuția a avut ca martori și alți ofițeri. Poate că așa fi făcut mai bine să nu vorbesc în fața lor, dar eu nu sunt un diplomat, și am intrat la huzari tocmai pentru că mi-am spus că un soldat n'are nevoie de atâta fineță. Trebuie să-mi dea satisfacție.

— Toate astea-s bune, nimeni nu te acuză că ești poltron, dar întrebă-l pe Demisoff, cum privește el faptul, ca un junker să ceară satisfacție unui comandant de regiment.

Demisoff tot mușcăndu-și mustățile asculta convorbirea cu un aer întunecat.

— Nu vrei să-ți ceri scuze, dar nu numai față de șef ești vinovat ci față de noi toți. De ce nu ne-ai cerut sfatul înainte de a vorbi? Ce are de făcut acum șeful? Să dea ofițerul pe mâna tribunalului și să improaște astfel cu noroi regimentul? Să necinstească un regiment întreg pentru o singură canalie? Așa judeci d-ta lucrurile. Noi însă le judecăm altfel și bine a făcut șeful de țî-a spus că n'ai declarat adevărul. Asta nu-ți este plăcut, dar ce vrei? Te-ai strins singur de gât. Și acum, când vrem să aranjăm lucrurile, toanele d-tale te opresc să-ți ceri scuze: puțin îți pasă dacă din pricina d-tale se desonorează întreg regimentul!

La librăria „Tribunei” se află de vânzare următoarele:

Diverse cărți pentru popor.

Pop. Sădirea viei	2.—
Scrisori de femei	1.—
Esop. Fabule	—60
Maican. Prăsirea și folosire legumelor	—24
Inițierea, adevă florca poezie națională	—60
Limba florilor, de amor și amicitie leg. fin	1.—
Orăștii la nunte țărănești	—70
Răspirea Ierusalimului	—70
Aprodul purece	—10
Mihu copilul, cântec dela Bicaz	—10
Negru Vodă și Manole	—10
Oprisan, poezie de V. Alecsandri	—10
Roman Grue	—10
Stefaniță Vodă	—10
Visul pescarului, despre daruri	—10
Bobârnaci și bazaconii	—80
Arte de visuri, ilustrată	—32
Oglinda nococului și a nenorocului	—10
Pascălia populară	—12
Întâmplare curioasă, com. în 3 acte	—40
Aur, nuvelă de Th. Costan	—30
Bella, istorie circasiană de Ștefănescu	—30
Mandrin, capitanul bandiților	1.—
Savitri, poveste indică Mahabarata	—30
Un cuiu, poveste	—20
Viața și pildele prea înțeleptului Esop	—60
Arghir și prea frumoasa Elena, istorie	—30
Iara norocului	—24
Albina și leneșul	—20
Din poveștile lui Esop	—16
Leonat cel tânăr	—20
Secretul castelului	—20
Omul și lumea, versuri funebreale	—16
Zidirea lumii, Adam și Eva	—16
Horia lui Pinteza Viteazul	—12
Reguli și sfaturi pentru copii	—20
O porție de vinars sau cum a urît Moise	—20
Moldoveanu vinarsul	—20
Zina Câmpiei	—16
Medicul fără arginți	—20
Beul sătenilor români	—16
Păcălă și tândală	—16
Doine, lacrimi și suspine	—16
Dumnezeu nu bate cu băta	—16
Cine ce face lui își face	—16
Snoave și legende populare	—05
Cântece ale poporului	—05
Cântece, versuri de stea colinde	—30
Stăruștele sau datini dela nunțile românilor	—32
Românul la sat și la oaste	—30
Vorbire între Leonat și Dorofata	—20
Trepnicul cel mare pentru toate semnele ce se face la om	—10
Cea mai nouă carte de visuri perso-egiptene	—32
Andrei cel răsfățat	—30
Anul cel mănos	—20
Balade populare	—60
Versuri de stea	—20
Trei frați gheboși	—20
Cincizeci de colinde	—40
Copilul de suflet	—20
Bota. Povești	—60
Moș Stoica	—40
Glume de Bucur	—30
Arkir și Anadam	—20
Învățătorul din Merești	—50
Piram și Tizbe	—24
Piticot de un eot	—20
Arghir și Elena	—30
Micul scamator	—20
Sastratin Hogea	—30
O șezătoare la țară	—60
Orăștii țărănești	—20
1000 doine și strigături	—80
100 doine și strigături	—24
Pascălia, calendar	1.30
Pavel cătană	—40
Poezii din Bănat	—50
Povești ardelenesti	1.30
Roata norocului	—80
Robinson Crusoe	—70
Panțu. Schițe	—40
Broșteanu. Povești	—50
Tilbuhogindă	—50
Trei muieri	—50
Trepnicul	—16
Sion. Fabule	—60

Doine de dragoste	—30
Filarot și Antusei	—24
Onițiu. De toate	1.—
Alexandria țigănească	—80
Babeta, roman	1.—
Carmen Sylva	—60
Unul seapă, altul piere	3.—
Domnul de Ghiavazi	—60
Insula morților	—50
Notarul și banditul	—24
Neguțătorul	—24
Saladin necăjitul	—20
Halima, sau 1001 de nopți, v. 1, 2, și 3 4 a	1.50
Nesdrăvăniile lui Păcală	—24
Impăratul Traian	5.—
Povești Arabe	1.—
Vârful cu dor, legendă	—12

De vândut. Un locomobil cu mașină de treerat, 4 cai putere. — Se poate privi la magazinul de lemne a contelui Zselénszki, Arad, Strada Nagyvárad 12.

De vândut. 10 butoaie pentru vin de 100—120—160 litre. — Arad, Strada Boczkó, nr. 3.

Wällischhof
 stabiliment de hidroterapie și sanatoriu
 aranjat conform tuturor recerintelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; (băi de aier, de soare, de abur, de aier cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.)
 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)
 Cură de slăbire și îngrășare.
 In stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.
 Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.
 Telegrama și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.
 Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:
 Dr. Marius Sturza.

Imprumut ieftin, fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătere în rate.

Cumpăr, vând și parcelez moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.
 La dorință trimit specialist.
 Caut agenți la sate, pe lângă onorar.
 Agentura generală comercială
Matei Palmer
 Timișoara, Strada Prinz Eugen Nr. 13.

Bicicletele de renume mondial: **THE CHAMPION și PREMIER** cu osie campanilară



roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și
 — părți alcătuitoare pentru biciclete —
 ca gumă interioară și exterioră prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. In urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul
 mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
 Budapesta, VIII., József-körut 41.
 Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
 Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește
QUIL REINHOLD
 DENTIST,
 pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁCZ.

JOHAN GENSTHALER
 giuvaergiu și ciasonnicar,
 în Orăștie. Szászváros.
 Filială în Szászsebes.
 Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștiințios. —

Márton Tamás
 atelier cu mașini electrice pentru ascuțire artistică și fabricare de cuțite în Marosvásárhely,
 Piața Petőfi-tér No 1.
 Se recomandă pentru pregătirea și ascuțirea oricărui soi de cuțite, ca cuțite pentru căsăpie și bucătărie, pentru masă și bricege, unelte pentru ciobotari și cojocari precum și ascuțirea bricelor pre lângă prețuri convenabile și execuție ireproșabilă.
 La trimiterea a șase brice, barbierilor Je socotesc taxa numai — pentru cinci. —

Gândiți-Vă la viitorul Vostru!

În contra lipsei omul se poate apăra pe sine, precum și pe cei de aproape dacă cumpără obligațiunile societății de ajutorare reciprocă

„BIOS“ (Timișoara).

Fiecare se poate asigura, pe lângă plățirea taxei de înscriere 10 cor., a taxei de membru 12 cor., apoi pentru eventualele cazuri de moarte 2 cor. — toate plătite în un an — la cazuri de moarte suma de 2000 cor. — pe timp de 3 ani; la cazuri de incapacitate la lucru suma de 50 cor., lunar: iar după o plățire de 30 ani o anuitate de 600 cor. Ori-ce tată poate asigura pe fată la zestrea de 2000 cor. iar pe copil la majorenitate tot 2000 cor., — plățind rate bagata'e. Dacă moare cel-ce plătește, încetează plățirea ratelor, iar copiii respectivi, primesc până la etatea de 15 ani anuitatea de 30 cor., iar la căsătorie ori majorenat suma asigurată. — Institutul are deplina acoperire. Suma asigurată până acum se urcă la 20 milioane. — În casa statului e depusă suma de 200.000 cor. cauție

Cu lămuriri și prospect servește atât centrala din Timișoara cât și agentura din Arad. Șef-agent pentru comit. Arad și Hunedoara:

Kökényessy J. Károly, Arad.

Se primesc bărbați de încredere ca agenți la sate ori orașe.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

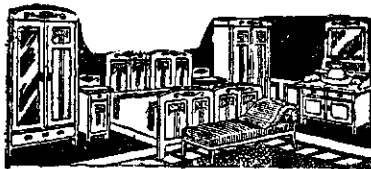
Pregătește toffelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimite gratis.

Lemnăria și fabrica de mobile din Ungaria de sud.

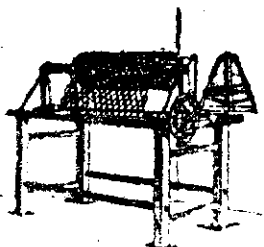
(Délmagyarországi fűmegmunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.
Depozitul: Josefín, Kossuth-u 17.



Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locuințe garçon, lucrate în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerinți. — Comandele se efectuează grabnic și conștiințios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.



Cele mai excelente instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale. PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pentru împletitul de sârmă.

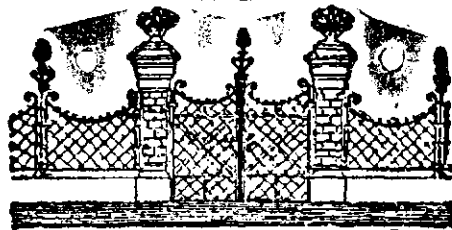
Catalog de prețuri gratuit și franco. PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și săte etc.

— Szeged, Kelemen-u. 4. —

Telefon No 242. — Fondat în anul 1840.



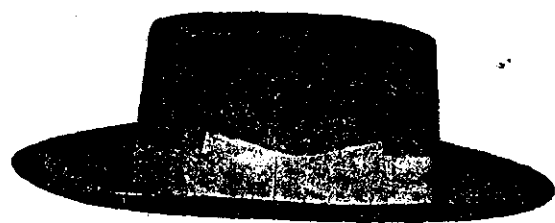
1 m. de sîrmă pentru gard dela 30 fileri în sus.

Fabricatele sale în privința durabilității și a execuției bune, concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios. — Prețurile sale sunt cele mai ieftine. — Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă.

Urmașul lui Gustav Novák

pălărier

și magazin de modă bărbătească
Timișoara-Josefin
Strada Ludovic Kossuth No 17.



Cel mai mare magazin de pălării moderne pentru domni și copii, precum și în articole de modă bărbătească și chipie pentru uniforme cu prețurile cele mai moderate și serviciu prompt.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și reparări de lucruri ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.



Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvar, Szentegyház-u. 6.



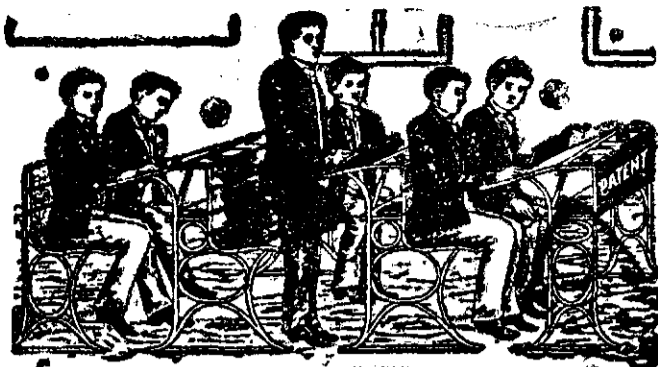
Își recomandă depozitul bogat asortat cu stoffe din țară și străinătate, lucrează toffelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lastruitorilor diplomă. —

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului auri și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de brânza aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincia merg pe — — — spesele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.



Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotel-
lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se life-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă
ghete americane și franceze

cusute cu mâna în
atelierul propriu
— precum și —

ghete gata

f. moderne p. băr-
bați, femei și copii.



galoși, ghet
comoade și p.
gimnastică. —

Mare magazin de
gume renumite
de Sullivan pentru
tocuri la ghet
și creme excelente.

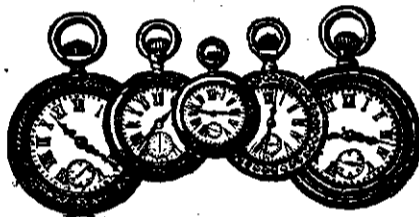
Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le
pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este
destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

H. Miklós J.

ciasnornicar,

Sibiu — Nagyszében, Reispergasse

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a totfelul de
CIASORNICE



de buzunar și de părete și
ciasnornice deșteptătoare,
precum și articli optici.
Prăvălie de obiecte de
aur și argint signate
oficios.
Toate reparaturile se exe-
cută prompt și cu garanță.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.

In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază

lucrări de sculptură
artistică

figurate și decorative precum și portrete
după natură și fotografii, monumente mor-
mântale, totfelul de produse ale industriei,
apoi lucrări moderne sculptate pentru deco-
rația zidurilor din teracotă, piatră, ghips,
ciment și din alte materii pelângă prețurile
cele mai ieftine și serviciu conștiințios.



Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și ins-
tructorii de mu-
zică primesc favor
— cuvenit. —



Cataloage ilustra-
te la dorință se
trimit gratuit și
porto franco. —

Petrof Antal succesor Wonka János

fabrică de pianee cesar regale în

Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.

Magazin în Hunyadi-ut No 16.

Liferează:

PIANE și PIANINE

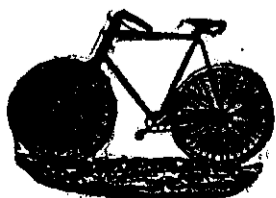
efectuate în stilul cel mai modern și execuție promptă.

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic
Cluj—Kolozsvar,
Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri mo-
derate: case de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafoane
și mașini de scris. — Primește
orice muncă de brânză, precum: în-
troducerea soneriilor, a lumini de
electrice și a diferitelor motoare.



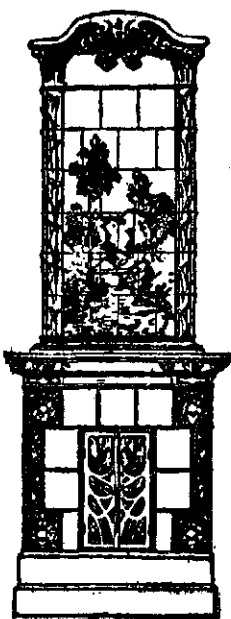
— Atelierul de fotografariat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase foto-
grafii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități în pânze ori mătase, cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás
király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. —
Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Mare depozit de cuptoare.



Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Koloszvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Abonați și răspândiți

Tribuna Poporului

foaia țaranului român.

EDUARD LEXEN

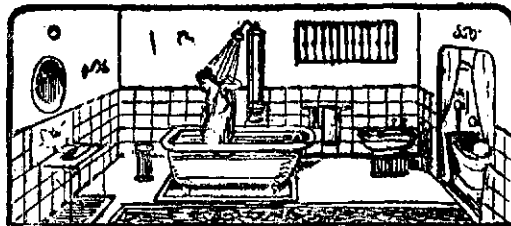
tinichigiu și antepriză de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

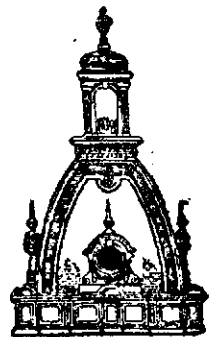
TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.



Lampe de carbid de toffelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în **vâni de scaldat**, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.



Pianuri sau Harmoniuri

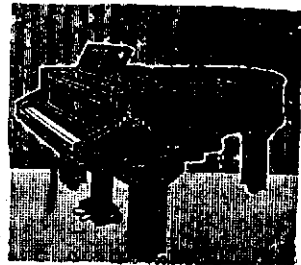
se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu

Strada
Clenădlei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de **pianuri de închiriat**. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.



„TIMIȘIANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
SOCIETATE PE ACȚII. FONDATA ÎN ANUL 1885.

Centrala în Timișoara-centru

(Belváros) Piața Balázs-tér No 1. (Palatul Mocsonyi).

Filiale în:

Buziaș, Recaș, Ciacova și Detta.

Telefon Centrală Direcțiunea: No 510.

Contabilitatea: No 1149.

Capital propriu 1.500.000 Cor. Depuneri 5.000.000 Cor.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10.

Telefon: Filiala Recaș Nr. 14.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 16.

Telefon: Filiala Detta Nr. 26.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse $4\frac{1}{2}\%$ și 5% interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10.000 Coroane, după starea cassei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acoardă credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acoardă împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.